

ПРОТОКОЛ ОИД БА ФЕХРИСТҲОИ ПАРТОВҲО ВА ИНТҚОЛИ ИФЛОСКУНАНДАҲО

Тарафҳои Протоколи мазкур,

банди 9 моддаи 5 ва банди 2 моддаи 10 Конвенсияи соли 1998- ро оид ба дастрасӣ ба маълумот, иштироки чомеа дар раванди қабули қарорҳо ва дастрас будани адолати судӣ оид ба масоиле, ки ба муҳити зист вобаста аст (Конвенсияи Орхус) *ба асос гирифта,*

фехристи партовҳо ва интиқоли ифлоскунандаро чиҳати баланд бардоштани ҳисоботдиҳии иттиҳодияҳо, кам намудани ифлосшавии муҳит ва мусоидат барои рушди устувор, чӣ тавре ки дар Эъломияи Лука, ки дар Маҷлиси машваратии нахустини Конвенсияи Орхус қабул гардида буд, *эътироф намуда,*

принсипи 10 Эъломияи соли 1992 Рио-де-Жанейро оид ба муҳити зист ва рушдро *ба назар гирифта,*

инчунин принсипу ўҳдадорихои мутобиққардашудае, ки дар Конференсияи соли 1992 Созмони Милали Муттаҳид оид ба муҳити зист ва рушд, алалхусус, муқаррароти қисми 19 Рӯзнома барои асри XXI- ро *ба назар гирифта,*

Барномаи амалиёт оид ба татбиқи минбаъдаи Рӯзнома барои асри XXI- ро, ки аз ҷониби Маҷмаи Умумии Созмони Милали Муттаҳид дар иҷлосияи нухуми махсуси он дар соли 1997 қабул гардида буд, ки алалхусус, ба афзудани иқтидор ва имконоти давлатҳо дар самти чамъ овардан, коркард ва паҳн намудани маълумот бо мақсади васеъ гардонидани дастрасии чомеа ба маълумот оид ба масоили глобалии экологӣ бо истифода бурдан аз воситаҳои дахлдор даъват менамояд, *ба маълумот гирифта,*

Нақшаи амалиётро оид ба татбиқи қарорҳои Воҳурии байналмилалӣ дар сатҳи олий оид ба рушди устувор дар соли 2002, ки даъват ба таъмин намудани маълумоти умумии чамъшуда ва мувофиққардашуда оид ба маводи кимиёвӣ, масалан тавассути фехристи партовҳо ва интиқоли ифлоскунандаро дар сатҳи миллий дар бар мегирад, *ба назар гирифта,*

натичаҳои кори Форуми байниҳукуматӣ оид ба амнияти кимиёвӣ, махсусан Эъломияи Баий оид ба амнияти кимиёвӣ, Афзалиятҳо чиҳати амалиёти баъди соли 2000 ва Нақшаи амалиёт оид ба фехристи партовҳо ва интиқоли ифлоскунандаро / кадастри партовҳоро *ба назар гирифта,*

инчунин бо дарназардошти фаъолият дар ҷаҳорҷӯбаи Барномаи байниташкилотӣ оид ба муносибати бехатар бо маводи кимиёвӣ,

бо дарназардошти минбаъд натичаҳои фаъолияти Ташкилоти ҳамкориҳои иқтисодӣ ва рушд, алалхусус, тавсияи Шӯрои он дар хусуси ҷорӣ намудани фехристи партовҳо ва интиқоли ифлоскунандаро, ки дар он Шӯро аз давлат аъзоҳо даъват менамояд, ки фехристи партовҳо ва интиқоли ифлоскунандаро дар сатҳи миллий таъсис диҳад ва дастрасии чомеаро ба онҳо таъмин намояд,

чихати ташкили механизми амалигардонии ҳуқуқҳои ҳар шахс ва насли оянда барои зист дар муҳити зисти мусоид барои саломатӣ, ки тавассути ташкил намудани маълумоти экологии дастрас барои системаи ҷамъиятӣ мусоидат менамояд, кушиш ба харҷ дода,

инчунин ҳангоми ташкил ва тақмили чунин системаҳо принципҳои, ки ба рушди устувор мусоидат менамоянд, масалан муносибат дар асоси принципи эҳтиёткорӣ, ки дар принципи 15 Эълумияи соли 1992 Рио-де-Жанейро оид ба муҳити зист ва рушд баён шудааст, кушиш ба харҷ дода,

робитаи байни маълумоти ба ҳам мувофиқи системаи экологӣ ва татбиқи ҳуқуқхоро, ки дар Конвенсияи Орхус омадааст, *этироф намуда*,

зарурати ҳамкориро бо дигар ташаббусҳо, ки ба ифлоскунандаҳо ва партовҳо алоқаманданд, аз ҷумла Конвенсияи Стокгоlm оид ба ифлоскунандаҳои устувори органикӣ (**соли 2001**) ва Конвенсияи соли Базел оид ба назорат аз болои интиқоли байнисарҳадии партовҳои хатарнок ва нобуд сохтани онҳо (**1989**)-ро, *қайд намуда*,

мақсади муносибати ҳамҷониба чихати кам кардани ифлосшавӣ ва ҳаҷми партовҳо, ки дар натиҷаи коркарди истеҳсолот ва дигар сарчашмаҳо ба вучуд омада, ки таъмини сатҳи баланди ҳифзи муҳити зист, пешбурд бо роҳи устувор ва инкишофи экологӣ, инчунин ҳифзи саломати насли ҳозира ва ояндаро дар бар мегирад, *этироф намуда*,

ба муҳим будани феҳристи ифлоскунандаҳо ва интиқоли партовҳо чун асбоби аз ҷихати иқтисодӣ самаранок чихати мусоидат намудан ба беҳтар шудани нишондиҳандаҳои экологӣ, чихати таъмини дастрасии ҷомеа ба маълумот оид ба партовҳои ифлоскунанда дар минтақаҳои ҷойгиршавии ҷамоатҳо ва интиқоли ифлоскунандаҳо ба чунин ҷамоатҳо тавассути чунин минтақаҳо, инчунин барои истифодабарии ҳукуматҳо ҳангоми ошкор намудани тамоюлҳо, намоиши инкишоф дар қору фаъолияти кам кардани ифлосшавӣ, назорат аз болои риоя намудани як қатор шартномаҳои байналмилалӣ, муқаррар намудани афзалиятҳо ва баҳодиҳии рушд, ки бо роҳи амалигардонии сиёсат ва барномаи экологӣ ба даст омадаанд, *этироф намуда*,

бо дарназардошти он ки феҳристҳои ифлоскунандаҳо ва интиқоли партовҳо метавонанд истеҳсолотро бо манфиатҳои назаррас тавассути тақмилдиҳии идоракунии ифлоскунандаҳо *таъмин намояд*,

имконият чихати истифодабарии маълумот аз феҳристҳои ифлоскунандаҳо ва интиқоли партовҳо дар якҷоягӣ бо маълумоти тиббӣ, экологӣ, демографӣ, иқтисодӣ ё дигар маълумоти дахлдор бо мақсади фаҳмиши амиқи масоили иқтисодӣ, ошкор намудани «нуқтаҳои даргир», қабул намудани чораҳои пешгирикунанда ва тадбирҳо чихати бартараф намудани таъсири номусоид, инчунин муқаррар намудани афзалиятҳо дар соҳаи оқилона истифода бурдани муҳити зистро, *қайд намуда*,

аҳамияти таъмини маҳфият чихати мушобеҳсозӣ ё мушобеҳшавии ашхоси воқеӣ ҳангоми коркарди маълумот, ки барои феҳристҳои ифлоскунандаҳо ва интиқоли партовҳо мутобиқи санадҳои байналмилалӣ амалкунанда, вобаста ба ҳифзи маълумот пешниҳод мешаванд, *этироф намуда*,

инчунин аҳамияти ташкил ва такмили системаҳои миллии феҳристҳои ифлоскунандаҳо ва интиқоли партовҳои дар сатҳи байналмилалӣ қиёспазирро ҷиҳати баланд бардоштани қиёспазирӣ маълумот, *этироф намуда*,

бо дарназардошти он ки аксари давлатҳо - аъзои Комиссияи аврупоии иқтисодии Созмони Милали Муттаҳид, Иттиҳоди Аврупо ва Ҷонибҳои шартномаи Амрикои шимолӣ оид ба хариду фурӯши озод доир ба ҷамъ овардани маълумот вобаста ба партовҳо ва интиқоли ифлоскунандаҳо аз сарчашмаҳои гуногун ва таъмин намудани дастрасии ҷомеа ба ин маълумот тадбирҳои зарурӣ меандешанд, махсусан дар ин самт як қатор давлатҳо дар тӯли марҳилаи дуру дароз таҷрибаи арзишманд ҷамъ оварданд,

муносибатҳои гуногунро ҷиҳати амалигардонии феҳристҳои партовҳои вучуддошта ва зарурати канора гирифтани аз иҷрои такрорӣ ин амал ва дар ин васила *этироф намудани зарурати таъмини дараҷаи фасеҳиро қайд намуда*,

ба тадриҷан такмил додани феҳристҳои миллии ифлоскунандаҳо ва интиқоли партовҳо суботкорона *даъват намуда*,

инчунин барқарор намудани робитаҳои байни феҳристҳои миллии ифлоскунандаҳо ва интиқоли партовҳо ва системаи иттилоотӣ аз рӯйи дигар партовҳо, ки ташвиши ҷомеаро ба амал меоранд, *суботкорона даъват намуда*,

ба мувофиқаи зерин расиданд:

Моддаи 1 **Мақсад**

Мақсади Протоколи мазкур аз васеъ гардонидани дастрасии ҷомеа ба маълумот мутобиқи муқаррароти Протоколи мазкур тавассути таъсиси феҳристҳои умумимиллии партовҳо ва интиқоли ифлоскунандаҳои мувофиққардашуда (ФПИИ) мебошад, ки ба иштироки ҷомеа дар раванди қабули қарор оид ба масоиле, ки ба муҳити зист алоқаманд аст, инчунин ба пешгирӣ ва кам кардани ифлоскунандаҳои муҳити зист мусоидат менамояд.

Моддаи 2 **Мафҳумҳо**

Барои мақсадҳои Протоколи мазкур

1. «Тараф», агар дар матн чизи дигар ишора нашуда бошад, ба маънои давлат ё ташкилоти минтақавӣ якҷояшавӣ иқтисодӣ омадааст, ки дар моддаи 24 зикр шудааст ва ҷиҳати пайвастан ба муқаррароти Протоколи мазкур розигии худро додаанд ва барои онҳо Протокол қувваи қонунӣ пайдо намудааст.
2. «Конвенсия» ба маънои Конвенсия оид ба дастрасӣ ба маълумот, иштироки ҷомеа дар раванди қабули қарорҳо ва дастрас будани адолати судӣ ба масоиле ки ба ҳифзи муҳити зист дахл доранд дар Орхус, Дания, 25 июни соли 1998 қабул шудааст, омадааст.

3. «Чомеа» маъноӣ як шахси воқеӣ ё ҳуқуқӣ ё якчанд чунин ашхос ва мутобиқи қонунгузорӣ ё амалияи миллӣ, иттиҳод, ташкилот ё гурӯҳи онҳоро дорад.
4. «Иншоот» маъноӣ як ё якчанд дастгоҳ дар як қитъа ё қитъаҳои ҳамшафатро дорад, ки дар моликияти як шахси воқеӣ ё ҳуқуқӣ ё аз тарафи ҳамон як шахси воқеӣ ва ҳуқуқӣ истифода бурда мешавад.
5. «Мақоми салоҳиятдор» ба маъноӣ мақоми миллӣ ё мақомот ё дигар идораи салоҳиятдор омадааст, ки аз ҷониби Тараф ҷиҳати пешбурди системаи миллии феҳристҳои партовҳо ва интиқоли ифлоскунандаҳо таъин гардидааст.
6. «Ифлоскунанда» ба маъноӣ модда ё гурӯҳи мавод омадааст, ки барои муҳити зист ва саломатии инсон бо хусусиятҳои худ ва дар натиҷаи пайдошавии онҳо дар муҳити зист хатарноканд.
7. «Партов» маъноӣ ҳама гуна воридшавии ифлоскунандаҳо ба муҳити зист дар натиҷаи ягон фаъолияти антропогенӣ, новобаста аз он ки қасдона ё дар натиҷаи садама, нақшавӣ ё берун аз нақша, аз ҷумла ба қабати хок рехтан, эмиссия, баровардан, фишор оварда даровардан, нобуд сохтан ва партофтан ё тавассути системаи кубуру корезҳо бе тоза намудани ниҳии обҳои ифлос ба амал меоянд, мебошад.
8. «Интиқоли берун аз қитъа» маъноӣ ба ҷойи дигар гузаронидани ифлоскунандаҳо ва партовҳо, ки барои нобудсозӣ ё аз нав қобили истифода қарор додан, дар натиҷаи тозакунии дар иншоотҳои мазкур инчунин ифлоскунандаҳо, ки дар таркиби обҳои ифлос мавҷуданд, ки барои тозакунии равона шудааст омодааст.
9. «Манбаҳои омехта» ин манбаҳои зиёди хурд ва пароканда мебошанд, ки аз онҳо ифлоскунандаҳо ба замин, ҳаво ё об партофта мешаванд, таъсири манфии умумии онҳо ба муҳити зист қалон буда, дар амал оид ба ҳар як чунин манбаи алоҳида тартиб додани ҳисобот ғайримамқсад аст.
10. Истилоҳоти «миллӣ» ва «умумимиллӣ» нисбат ба ӯҳдадорихо, ки мутобиқи Протоколи мазкур ба зиммаи Тарафҳо воғузошта мешавад, чун ташкилотҳои минтақавии якҷоякунии иқтисодӣ фаҳмида мешаванд, агар дар матн чизи дигар ишора нашуда бошад, ҷи тавре ки ба минтақаи мазкур тааллуқ дорад.
11. «Партовҳо» ба маъноӣ мавод ё ашё омадаанд, ки:
  - а) нобуд ё аз нав қобили истифода қарор дода мешаванд;
  - б) барои нобуд сохтан ё аз нав қобили истифода қарор додан пешбинӣ шудаанд; ё
  - в) мутобиқи муқаррароти қонунгузори миллии бояд нобуд ё аз нав қобили истифода қарор дода шаванд.
12. «Партовҳои хатарнок» маъноӣ партовҳоеро доранд, ки мутобиқи қонунгузори миллии чун хатарнок доништа шудаанд.
13. «Партовҳои боқимонда» партовҳоеро мебошанд, ки хатарнок нестанд.
14. «Обҳои ифлос» ин мутобиқи қонунгузори миллии истифодабарии обҳоеро, ки маводу ашё доранд ба танзим медарорад.

Моддаи 3 Муқаррароти умумӣ

1. Ҳар як Тараф бо мақсади иҷрои муқаррароти Протоколи мазкур қонунгузори зарурӣ ва дигар тадбирҳои ба танзим даровардани таъмини риояи онро қабул менамояд.
2. Муқаррароти Протоколи мазкур ба ҳуқуқҳои Тараф ҷиҳати бештар ворид ё хориҷ намудани дастрасии ҷомеа ба феҳристҳои партовҳо ва интиқоли ифлоскунандаҳо, назар ба он ки Протоколи мазкур талаб менамояд, даҳлат намекунад.
3. Ҳар як Тараф ҷиҳати таъмини он, ки корманди иншоот ва намояндагони ҷомеа, ки ба мақомоти давлатӣ оид ба вайронкунии қонуни миллии ҷиҳати иҷрои Протоколи мазкур дар хусуси он ки аз ҷониби ин иншоот ё мақомоти давлатӣ барои амали содирнамуда ҷазо дода нашуд ё таъкибот бурда нашуд хабар медиҳанд, бояд тадбирҳои зарурӣ андешида шаванд.
4. Ҳангоми иҷрои Протоколи мазкур ҳар як Тараф дар асоси принсипи эҳтиёткорӣ, ки дар принсипи 15 Эъломияи соли 1992 Рио-де-Жанейро оид ба муҳити зист ва рушд омадааст, чун дастур амал намояд.
5. Бо мақсади кам кардани такрори фаъолият ҳангоми пешниҳоди ҳисоботи феҳристҳои партовҳо ва интиқоли ифлоскунандаҳо то ҳадди имкон бояд манбаъҳои маълумоти мавҷударо бо механизми пешниҳоди ҳисоботӣ, иҷозатнома ва руҳсатномаҳо ҷиҳати истифодабарӣ якҷоя намуд.
6. Тарафҳо ҷиҳати наздик намудани феҳристҳои миллии партовҳо ва интиқоли ифлоскунандаҳо мекушанд.

Моддаи 4 Унсурҳои асосии системаи феҳристҳои партовҳо ва интиқоли ифлоскунандаҳо

Мутобиқи Протоколи мазкур ҳар як Тараф феҳристҳои миллии партовҳо ва интиқоли

ифлоскунандаҳоро барои дастрасии ҷомеа тартиб ва ҷорӣ менамояд, ки:

- а) дар тақсимкунӣ аз рӯи иншооти мушаххас ҳангоми ҳисоботдиҳии манбаъҳои аниқ истифода бурда мешаванд;
- б) маълумоте, ки манбаъҳои омехтаро дар бар мегирад;
- в) дар мавридҳои дахлдор ҳангоми тақсимот аз рӯи ифлоскунандаҳои мушаххас ё аз рӯи партовҳои мушаххас истифода бурда мешаванд;
- г) унсурҳои гуногуни муҳити зистро фаро мегирад ва байни партовҳо ба ҳаво, замин ва об тафриқа мегузорад;
- д) маълумотро дар хусуси интиқолҳо дар бар мегирад;
- е) ба ҳисоботдиҳии ҳатмӣ, ки дар давраи муайян пешниҳод мегардад, асос мегирад;
- ж) маълумотҳои пешниҳодшавандаи стандартӣ ва саривақтӣ, шумораи маҳдуди нуқтаҳои стандартии ҳудудӣ барои пешниҳоди ҳисобот ва дар сурати мавҷуд будан, шумораи маҳдуди муқаррарот оид ба маҳфият;

з) мантиқан мунтазам ва муттасил бошад ва аз рӯи сохти худ бояд барои истифодабарон мусоид, инчунин барои ҷомеа дастрас бошад, аз ҷумла дар шакли электронӣ;

и) иштироки ҷомеаро дар ташкил ва тағйирдиҳии он пешбинӣ намояд;

к) маҳзани иттилоотии сохторӣ ва компютерӣ ё як қатор маҳзанҳои иттилоотии пайваста мебошад, ки аз тарафи мақомоти салоҳиятдор идора карда мешавад.

Моддаи 5 **Ташкил ва сохтор**

1. Ҳар як Тараф мекӯшад, то ин ки маълумоти дар феҳрист маҳфузбуда, чӣ тавре, ки дар моддаи 4 зикр шудааст, дар шакли агрегирӣ ва ғайриагрегирӣ пешниҳод шаванд то ки бурдани ҷустуҷӯи партовҳо ва ифлоскунандаҳо ва мушобеҳсозии онҳо имконпазир гардад, аз рӯи:

а) иншоот ва мавқеи ҷуғрофии он;

б) намуди фаъолият;

в) соҳиб, танзимгар ва дар мавридҳои дахлдор ширкатҳо;

г) дар ҳолатҳои дахлдор ифлоскунанда ва партовҳо;

д) ба ҳар як қисми муҳити зист, ки ифлоскунанда партофта мешавад;

е) чӣ тавре, ки дар банди 5 моддаи 7 ишора шудааст, нуқтаи ниҳии интиқол ва дар мавридҳои дахлдор амалиёт чиҳати нобуд сохтан ва аз нав қобили истифода қарор додани партовҳо.

2. Ҳар як Тараф инчунин имконияти ҷустуҷӯ ва мушобеҳсозии маълумотро дар асоси он манбаъҳои омехта, ки ба феҳрист дохил шудаанд, таъмин менамояд.

3. Ҳар як Тараф феҳристи худро бо дарназардошти имконияти дар оянда васеъ гардонидани он чиҳати маълумотҳои ҳисоботие, ки на камтар аз даҳ солро дар бар мегирад, ба ҷомеа дастрас бошад, таъсис ва таъмин менамояд.

4. Феҳрист ҳамон хел ташкил карда мешавад, ки то ҳадди имкон дастрасии ҷомеаро ба он тавассути васоити электронии алоқа, ба монанди Интернет осон гардонад. Ташкили феҳрист имконият медиҳад, маълумоти дар он маҳфузбуда дар шароити муқаррарӣ ҳангоми истифода бурдани он тавассути васоити электронии алоқа доимӣ ва фаврӣ бошанд.

5. Ҳар як Тараф бояд дар феҳристи худ истинодҳоро оид ба мавзӯҳои маҳзани иттилоот оид ба ҳифзи муҳити зист, ки мавҷуданд ва ба ҷомеа дастрасанд, пешбинӣ намояд.

6. Ҳар як Тараф бояд дар феҳристи худ истинодҳои феҳристҳои партовҳо ва интиқоли ифлоскунандаҳои дигар Тарафи Протокол ва агар имконият бошад, феҳристҳои партовҳо ва интиқоли ифлоскунандаҳои дигар давлатҳоро пешбинӣ намояд.

Моддаи 6 **Доираи фарогирии феҳрист**

1. Ҳар як Тараф мекӯшад, то ин ки феҳристи он маълумотҳои зеринро дар бар гирад:

а) оид ба партовҳои ифлоскунандаҳо, ки дар хусуси онҳо мутобиқи банди 2 моддаи 7 пешниҳод намудани ҳисобот талаб карда мешавад;

б) оид ба интиқоли онҳо берун аз ҳудуди қитъа, ки дар хусуси онҳо мутобиқи банди 2 моддаи 7 пешниҳод намудани ҳисобот талаб карда мешавад;

в) оид ба партовҳои ифлоскунандаҳо аз манбаъҳои омехта, ки дар хусуси онҳо мутобиқи банди 4 моддаи 7 пешниҳод намудани ҳисобот талаб карда мешавад.

2. Бо гузаронидани баҳодихии таҷриба, ки дар ҷараёни таъсис ва такмили феҳристҳои миллии партовҳо ва интиқоли ифлоскунандаҳо ҷамъ шудаанд ва ҷиҳати татбиқи Протоколи мазкур, инчунин бо дарназардошти равандҳои байналмилалӣ дахлдор, Маҷлиси машваратии Тарафҳо мутобиқи Протоколи мазкур хулосаи талаботҳоро нисбат ба пешниҳоди ҳисобот бароварда, масоили зерини такмили минбаъдаи онро баррасӣ менамояд:

а) аз нав дида баромадани намудҳои фаъолият, ки дар замимаи I ишора шудаанд;

б) аз нав дида баромадани ифлоскунандаҳо, ки дар замимаи II ишора шудаанд;

в) аз нав дида баромадани сатҳҳои ҳудудӣ, ки дар замимаи I ва II ишора шудаанд;

г) дохил намудани дигар ҷанбаҳои дахлдор, ба монанди маълумот оид ба интиқоли берун аз ҳудуди қитъа, нигоҳдорӣ, муайян намудани талаботҳо нисбат ба пешниҳоди ҳисобот оид ба манбаъҳои омехта ё таҳияи меъёрҳо ҷиҳати дохил намудани ифлоскунандаҳо мутобиқи Протоколи мазкур.

Моддаи 7

Талаботҳо оид ба пешниҳоди ҳисобот

1. Ҳар як Тараф:

а) аз соҳиб ё танзимгари ҳар як иншооти алоҳида, ки зери доираи ҳуқуқи он қарор дорад ва як ё якчанд намудҳои фаъолиятро иҷро менамояд, ки дар замимаи I омадааст, нуқтаҳои ҳудудии берун аз ҳад иҷро шудани фаъолиятро, ки дар сутуни 1 замимаи I ишора шудааст, талаб менамояд:

- партофтани ифлоскунандаҳоро, ки дар замимаи II ишора шудааст амалӣ мегардонад, дар миқдори аз нуқтаи ҳудудии истифодашаванда зиёдтар, ки дар сутуни 1 замимаи II зикр ёфтаанд,

- интиқоли ҳама гуна ифлоскунандаҳоро берун аз қитъа иҷро менамояд, ки дар замимаи II ишора шудааст, дар миқдори аз нуқтаи ҳудудии истифодашаванда зиёдтар, ки дар сутуни 2 замимаи II зикр ёфтааст, дар сурати, агар Тараф варианти пешниҳоди ҳисобот оид ба интиқоли ифлоскунандаҳои мушаххасро тибқи банди 5(d) интиҳоб намояд;

- интиқоли партовҳои хатарнок берун аз қитъа, ки аз ду тонна зиёд дар як солро ташкил медиҳад, ё партовҳои боқимонда, ки аз 2 000 тонна дар як сол зиёд мебошанд, дар сурати, агар Тараф варианти пешниҳоди ҳисобот оид ба интиқоли ифлоскунандаҳои мушаххасро тибқи банди 5(г) интиҳоб намояд;

- интиқоли ҳама гуна ифлоскунандаҳоро берун аз қитъа иҷро менамояд, ки дар замимаи II ишора шудааст, дар обҳои ифлос, ки барои тозакунии пешбинӣ шудаанд, дар миқдори аз нуқтаи ҳудудии истифодашаванда зиёдтар, ки дар сутуни 1b замимаи II зикр ёфтаанд; ба замимаи худ ӯҳдадорие, ки ба ин соҳиб ё танзимгар мутобиқи банди 2 омадааст, мегирад; ё

б) аз соҳиб ӯ танзимгари ҳар як иншооти алоҳида, ки зери доираи ҳуқуқии он қарор дорад ва як ӯ якчанд намудҳои ғабӯлиятро иҷро менамояд, ки дар замимаи I омадааст, дар сатҳ ӯ нуқтаҳои ҳудудии ғабӯлолда барои шумораи қормандон, ки дар сутуни 2 замимаи I ишора шудааст, ки ҳама гуна ифлосқунандаро истехсол, қорқард ва истифода мекунанд, ки дар замимаи II омадааст, дар миқдори аз нуқтаи ҳудудии истифодашаванда зиёдтар, ки дар сутуни 3 замимаи II зикр ӯфтаанд, ба замимаи худ ӯҳдадорие, ки ба ин соҳиб ӯ танзимгар мутобиқи банди 2 омадааст, талаб менамояд.

2. Ҳар як Тараф аз соҳиб ӯ танзимгари иншоот, ки дар банди 1 зикр шудааст, пешниҳоди маълумотро талаб менамояд, ки дар бандҳои 5 ва 6 омадааст, ва мутобиқи талабот нисбат ба он ифлосқунандаҳо ва партовҳо, ки вобаста ба онҳо нуқтаҳои ҳудудӣ зиёд нишон дода шудаанд.

3. Барои расидан ба мақсадҳои Протоколи мазкур Тараф метавонад нисбат ба ифлосқунандаи мушаххас қарор қабул намояд ӯ нуқтаи ҳудудиро татбиқ намояд, ки ба партовҳо ӯ нуқтаи ҳудудӣ ҷиҳати истехсол, қорқард ӯ истифода тааллуқ дорад, ба шарте, ки ин маълумоти дахлдорро оид ба партовҳо ва интиқолҳо, ки дар феҳристи Тараф мавҷуд аст, пурра мегардонад.

4. Ҳар як Тараф мекӯшад, то ки мақомоти салоҳиятдори он ҷамъ овардани иттилоотро пеш барад ӯ ин ки як ӯ якчанд мақомоти давлатӣ ӯ идораҳои салоҳиятдорро ҷиҳати ҷамъ намудани маълумот оид ба партовҳои ифлосқунандаҳо аз манбаъҳои омехта, ки дар бандҳои 7 ва 8 омадаанд, таъин намоянд ва ба феҳристи худ дохил намоянд.

5. Ҳар як Тараф аз соҳиб ӯ танзимгари иншоот, ки аз рӯи онҳо мутобиқи банди 2 пешниҳоди ҳисобот талаб карда мешавад, ба мақомоти дахлдор омода намудан ва фиристондани маълумоти зеринро аз рӯи иншооти мушаххас талаб менамояд:

а) ном, суроға, мавқеи ҷуғрофӣ ва намуд ӯ намудҳои ғабӯлияти иншоот, ки ҳисобот пешниҳод менамояд, инчунин ному насаби соҳиб ӯ танзимгар, ва дар ҳолатҳои дахлдор номи ширкат;

б) ном ва рақами мушаххаси ҳар як ифлосқунанда, ки оид ба онҳо тибқи банди 2 ҳисобот пешниҳод карда мешавад;

в) миқдори ҳар як ифлосқунанда, ки аз иншоот ба муҳити зист дар соли ҳисоботӣ партофта шудааст ва оид ба онҳо тибқи банди 2 ҳисобот пешниҳод карда мешавад, ҳам дар маҷмӯъ ва ҳам аз рӯи тақсироти партовҳо ба ҳаво, об ӯ замин, аз ҷумла фишор дода даровардани он ба қабати хок;

г) ӯ

д) миқдори ҳар як ифлосқунанда, ки оид ба онҳо тибқи банди 2 ҳисобот пешниҳод карда мешавад ва дар соли ҳисоботӣ берун аз қитъа гузаронида шудаанд, бо ҳудудгузории байни шумораҳо, ки бо мақсади нобудсозӣ ва аз нав мавриди истифода қарор додан, инчунин ном ва суроғаи иншоот, ки ба он партовҳо интиқол карда мешаванд; ӯ

е) миқдори ҳар як ифлосқунанда, ки оид ба онҳо тибқи банди 2 ҳисобот пешниҳод карда мешавад ва дар соли ҳисоботӣ берун аз қитъа гузаронида шудаанд, бо ҳудудгузории байни партовҳои хатарнок ва партовҳои боқимонда барои ҳама гуна амалиёт аз рӯи аз нав мавриди истифода қарор додан ӯ нобуд сохтан бо ишораи аломати «Р» ӯ «У», агар партовҳо барои аз нав мавриди истифода қарор доштан ӯ нобудсозӣ мутобиқи замимаи III пешбинӣ шуда бошанд, инчунин ҳангоми ҷойивазкунии байнисарҳадии партовҳои хатарнок, ном ва суроғаи муассиса, ки партовҳоро нобуд месозад ӯ аз нав мавриди истифода қарор медиҳад, ва қитъаи аслии

нобудсозӣ ё аз нав мавриди истифода қарор додан, ки ин партовҳо интиқол дода мешаванд;

ж) миқдори ҳар як ифлоскунанда дар обҳои ифлос, ки дар соли ҳисоботӣ берун аз қитъа бароварда шудааст оид ба онҳо тибқи банди 2 ҳисобот пешниҳод карда мешавад;

з) навъи методологӣ, ки барои гирифтани маълумот истифода мешавад, дар зербандҳои (с)- (е) зикр ёфта, мутобиқи банди 2 моддаи 9 бо ишораи он ки оё маълумот аз рӯи андоза, ҳисобиҳо ё баҳодиҳӣ асос гирифтааст;

6. Маълумоте, ки дар зербандҳои (с)- (е) банди 5 зикр ёфтааст, маълумот дар хусуси партовҳои умумӣ ва интиқолҳоро дар натиҷаи фаъолияти нақшавӣ ё вазъияти ғайриштатӣ дар бар мегирад;

7. Ҳар як Тараф дар феҳристи худ дар намуди тақсимот маълумотро оид ба партовҳои ифлоскунанда аз манбаъҳои омехта инъикос менамояд, ки нисбати онҳо Тарафи мазкур муқаррар мекунад, ки маълумот аз ҷониби мақомоти дахлдор ҷамъ карда мешавад ва имконоти амалии дохил намудани онҳо вучуд дорад. Дар ҳолатҳои, агар Тараф муайян кунад, ки ин гуна маълумот вучуд надорад, ҷиҳати инисиатсияи пешниҳоди ҳисобот оид ба партовҳои ифлоскунандаҳои дахлдор аз як ё зиёда манбаъҳои омехта мутобиқи афзалиятҳои миллии худ ҷораҳои зарурӣ меандешад.

8. Маълумоте, ки дар банди 7 зикр шудааст, маълумот дар бораи истифода шудани навъи методологӣ барои гирифтани маълумот дар назар дошта шудааст.

Моддаи 8 **Даврияти ҳисоботдиҳӣ**

1. Ҳар як Тараф мекӯшад, то ин ки маълумоти ба феҳристи ӯ дохилшаванда ба ҷомеа дастрас бошад ва он дар феҳрист аз рӯи солҳои тақвимӣ ҷудо карда шуда бошад. Соли ҳисоботӣ - ин соли тақвимӣ махсуб меёбад, ки ин маълумот ба он тааллуқ дорад. Барои ҳар як Тараф соли нахустини ҳисоботӣ - ин соли тақвимии пас аз қувваи қонунӣ пайдо кардани Протокол барои он Тараф мебошад. Ҳисобот мутобиқи моддаи 7 ҳарсола пешниҳод мегардад. Аммо соли ҳисоботию дуюм метавон соли дуюми тақвимӣ пас аз соли нахустини ҳисоботӣ бошад.
2. Ҳар як Тараф, ки ташкилоти минтақавии якҷояшавии иқтисодӣ нест, ба феҳристи худ маълумотро дар муддати понздаҳ моҳ пас аз анҷом ёфтани ҳар соли ҳисоботӣ дохил мекунад. Вале, маълумот барои соли нахустини ҳисоботӣ ба феҳристи ӯ дар муддати ду сол пас аз анҷом ёфтани ҳар соли ҳисоботӣ дохил карда мешавад.
3. Ҳар як Тараф, ки ташкилоти минтақавии якҷояшавии иқтисодӣ мебошад, мекӯшад ба феҳристи худ маълумотро барои соли мушаххаси ҳисоботӣ пас аз шаш моҳи анҷоми мӯҳлат дохил намояд, назар ба Тарафҳои, ки ташкилоти минтақавии якҷояшавии иқтисодӣ нестанд.

Моддаи 9 **Ҷамъ овардани маълумот ва нигоҳдории ҳуҷҷатҳо**

1. Ҳар як Тараф аз соҳиб ва танзимгарони иншоот талаб менамояд, ки мутобиқи моддаи 7 оид ба пешниҳоди ҳисобот, ҷамъ овардани маълумотро, ки барои муайян намудан зарур аст, мутобиқи банди 2 поёнтар ва бо даврияти зарурӣ, ки дар иншооти партовҳо ва интиқоли он берун аз қитъа ҷой дошт ва аз рӯи он

мутобиқи моддаи 7 ҳисобот пешниҳод мегардад ва дар муддати панҷ сол, аз охири соли ҳисоботии дахлдор сар карда, ҳуҷҷатҳоро оид ба маълумоти барои мақомоти салоҳиятдор дастрасро маҳфуз нигоҳ доштан, ки бо кӯмаки онҳо ин маълумоти ҳисоботӣ гирифта шуд. Ин ҳуҷҷатҳо инчунин тавсифи истифода шудани усули чамъ овардани маълумотро дар бар мегирад.

2. Ҳар як Тараф аз соҳиб ва танзимгарони иншоот талаб менамояд, ки мутобиқи моддаи 7 оид ба пешниҳоди ҳисобот, маълумоти мавҷудаи дақиқро истифода баранд, ки мониторинг, коэффисиенти аз нав ҳисоб кардани партовҳо, баробар кардани тавозуни вазн, маълумоти мониторинги бавосита ё дигар ҳисобиҳо, баҳодихии техникӣ ва дигар усулҳоро дар бар мегиранд.

Моддаи 10 Баҳодихии сифатнокӣ

1. Ҳар як Тараф аз соҳиб ва танзимгарони иншоот талаб менамояд, ки мутобиқи банди 1 моддаи 7 оид ба пешниҳоди ҳисобот, сифатнокии маълумоти пешниҳодшавандаро таъмин намоянд.
2. Ҳар як Тараф мекӯшад, то ин ки мақоми салоҳиятдор баҳодихии сифатнокии маълумотро, ки дар феҳристи онҳо маҳфуз аст, гузаронад, алалхусус, мукаммалии он, мутобиқат ва эътимодноки, бо дарназардошти ҳамаи принципҳои роҳбарикунанда, ки аз ҷониби Маҷлиси машваратии Тарафҳо таҳия мегардад.

Моддаи 11 Дастрасии ҷомеа ба маълумот

1. Ҳар як Тараф дастрасии ҷомеаро ба маълумоте, ки дар феҳристи партовҳо ва интиқоли ифлоскунандаҳо маҳфуз аст, таъмин мекунад, бе зарурат манфиати худро тасвоят менамояд ва мутобиқи муқаррароти Протоколи мазкур дастрасии мустақимро тавассути шабакаҳои электронии алоқа ба феҳристи худ таъмин ва пешбинӣ менамояд.
2. Дар он ҳолатҳое, ки ҷомеа дастрасии бемамониат ба маълумотро надорад ва ин маълумот дар феҳристи Тарафи дахлдор нигоҳ дошта мешавад, ҳар як Тараф мекӯшад мақоми салоҳиятдори он тавассути васоити мустақими электронӣ аз рӯйи дархост чунин маълумотро тавассути дигар воситаҳои самаранок ҳар чӣ зудтар, вале на дертар аз як моҳ пас аз гирифтани дархости дахлдор маълумотро пешниҳод намояд.
3. Дар сурати риояи муқаррароти банди 4 ҳар як Тараф мекӯшад, ки дастрасӣ ба маълумоте, ки дар феҳристи он нигоҳ дошта мешавад, ба таври ройгон пешниҳод гардад.
4. Ҳар як Тараф метавонад ба мақоми салоҳиятдори худ иҷозат диҳад, ки барои аз нав ҳосил кардан ва фиристодани маълумоти мушаххас тавассути почта маблағ ситонад, ки дар банди 2 зикр ёфтааст, вале ин маблағ набояд зиёд бошад.
5. Дар сурати, агар ҷомеа дастрасии бемамониат ба маълумотро надорад ва ин маълумот дар феҳристи Тарафи дахлдор нигоҳ дошта мешавад, ҳар як Тараф мекӯшад дастрасии электрониро ба феҳристи худ дар ҷойҳои ҷамъиятӣ осон

намояд, масалан, дар китобхонаҳои оммавӣ, идораҳои мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва дигар ҷойҳои мувофиқ.

Моддаи 12

Махфият

1. Ҳар як Тараф метавонад ба мақоми салоҳиятдори худ иҷозат диҳад, ки маълумотро, ки дар феҳрист мебошад, махфӣ нигоҳ дорад, агар оммавӣ ошкор намудани чунин маълумот оқибатҳои номатлуб орад, ба:

а) муносибатҳои байналмиллалӣ, мудофияи миллӣ ё амнияти миллӣ;
б) иҷрои адолат, имконияти ҳар шахс ҷиҳати доштани дастрасӣ ба тафтишоти судии одилона ё имконияти мақомоти давлатӣ барои бурдани тафтишоти ҷиноятӣ ё хусусияти интизомӣ дошта;

в) махфӣ нигоҳ доштани маълумоти тиҷорати саноатӣ, дар сурате, агар чунин махфӣ нигоҳ доштан аз тарафи қонун бо мақсади ҳимояи манфиатҳои қонунии иқтисодӣ ҳифз карда мешаванд;

г) ҳуқуқҳои моликияти зеҳнӣ; ё

д) махфӣ нигоҳ доштани маълумотҳои шахсӣ/ ё ҷамъи ҳуҷҷатҳо оид ба шахси воқеӣ, агар ин шахс ҷиҳати ошкор гаштани чунин маълумотро дар назди ҷомеа надода бошад, дар мавриди, агар чунин махфӣ доштан дар қонунгузориҳои миллӣ пешбинӣ шуда бошад.

Асосҳои дар боло зикргашта ҷиҳати нигоҳ доштани махфият ба таври маҳдуд тафсир дода мешаванд, бо дарназардошти он, ки оё ошкор шудани маълумот ба манфиати ҷомеа ҷавобгӯ мебошад, инчунин бо дарназардошти он, ки оё маълумоти дархостшаванда ба маълумот оид ба партовҳо ба муҳити зист муносибат дорад ё не.

2. Дар ҷаҳорҷӯбаи зербанди 1(с) ҳама гуна маълумот оид ба партовҳо, ки ба ҳифзи муҳити зист алоқаманд аст, ҷиҳати ошкор намудани он мутобиқи қонунгузориҳои миллӣ бояд баррасад.

3. Дар сурате, агар мақоми махфиятии маълумот нигоҳ дошта шавад, мутобиқи банди 1, дар феҳрист намуди маълумоти гирифташуда ишора мегардад, масалан, аз рӯйи имконият, маълумоти умумӣ оид ба хусусиятҳои кимиёвӣ ва сабабҳои мусодираи он пешниҳод мегарданд.

Моддаи 13

Иштироки ҷомеа дар ташкил ва такмили феҳристҳои миллии партовҳо ва интиқоли ифлоскунандаҳо

1. Ҳар як Тараф имконоти дахлдорро ҷиҳати иштироки ҷомеа дар ташкил ва такмили феҳристҳои миллии партовҳо ва интиқоли ифлоскунандаҳо дар ҷаҳорҷӯбаи қонунгузориҳои миллии худ таъмин менамояд.

2. Барои мақсадҳои банди 1 ҳар як Тараф ба ҷомеа имконияти дастрасии ройгон ба маълумоти вобаста ба ташкил ва такмили феҳристҳои миллии партовҳо ва интиқоли ифлоскунандаҳо пешниҳод менамояд, инчунин ҷиҳати пешниҳоди ҳама гуна қайдҳо, маълумот, маводи таҳлилӣ ё ақоид, ки ба раванди қабули қарор алоқаманд аст, фароҳам меорад ва мақоми дахлдор ба таври зарурӣ ин саҳми ҷомеаро ба назар мегирад.

3. Ҳар як Тараф ҳангоми қабули қарор оид ба ташкил ё тағйирдиҳии назарраси феҳристи он, мекӯшад то ин ки ба ҷамъият оид ба ин қарор саривақт пешниҳод ва асосҳои ин амал хабар дода шавад.

Моддаи 14 Дастрасӣ ба адолат ба адолати судӣ

1. Ҳар як Тараф дар чаҳорчӯбаи қонунгузори миллии худ меқӯшад, барои ҳар шахсе, ки меҳисобад дархости ӯ оид ба дастрас будан ба маълумот мутобиқи банди 2 моддаи 11 ба эътибор гирифта нашуд ё ғайриқонунӣ рад карда шуд, қисман ва ё пурра, ва барои ин амал ҷавоби дақиқ нагирифтааст ё он ба таври зарурӣ мутобиқи муқаррароти банди мазкур баррасӣ нагаштааст, Тарафҳо дастрасиро ба расмиёти аз нав дида баромадан дар суд ё дар дигар мақом ё идораи мустақил мутобиқи қонун таъмин менамоянд.

2. Талаботҳо, тибқи банди 1 пешбинишуда, бе расонидани зарар ба **ҳуқуқ** ӯҳдадорихои Тарафҳо аз рӯи шартномаи амалкунандаи байни онҳо, ки ба моддаи мазкур алоқаманд аст, татбиқ мегарданд.

Моддаи 15 Афзоиши иқтидор

1. Ҳар як Тараф ба маълумотдиҳии ҷомеа оид ба феҳристи партовҳо ва интиқоли ифлоскунандаҳо мусоидат мекунад ва пешниҳоди кӯмак ба ҷомеа ва тавсияҳо дар соҳаи дастрасӣ ба феҳристи худ ва фаҳмишу истифодабарии маълумоти дар он маҳфузро таъмин менамояд.

2. Ҳар як тараф бояд афзоиши иқтидори зарурии мақомоту идораҳои масъулро таъмин намояд ва тавсияҳои аз тарафи онҳо пешниҳодшавандаро бо мақсади расонидани кӯмак чихати иҷрои ӯҳдадорихо мутобиқи Протоколи мазкур ба назар гиранд.

Моддаи 16 Ҳамкории байналмилалӣ

1. Тарафҳо ба таври зарурӣ ҳамкорӣ менамоянд ва ба ҳамдигар кӯмак мерасонанд:

а) дар чаҳорчӯбаи ҳамкорихои байналмилалӣ чихати дастгирии мақсадҳои Протоколи мазкур;

б) дар асоси шартномаи мутақобила байни Тарафҳои дахлдор ҳангоми ҷорӣ намудани системаҳои миллии чихати иҷрои Протоколи мазкур;

в) ҳангоми истифодаи муштараки маълумот, мутобиқи Протоколи мазкур нисбат ба партовҳо ва интиқолҳо дар ноҳияҳои сарҳадӣ; ва

г) ҳангоми истифодаи муштараки маълумот, мутобиқи Протоколи мазкур оид ба интиқолҳои байни Тарафҳо.

2. Тарафҳо ҳамкорихои байни худро ҳавасманд мегардонанд ва дар мавриди зарурӣ, бо ташкилотҳои байналмилалӣ бо мақсади мусоидат ба:

а) маълумотдиҳии ҷомеа дар сатҳи байналмилалӣ;

б) таҳвили технологияҳо;

в) расонидани кӯмаки техникӣ ба Тарафҳое, ки давлатҳои пешрафта маҳсуб меёбанд ва ба Тарафҳое, ки чун давлатҳо бо иқтисодиёти гузариш мебошанд дар масоили вобаста ба Протоколи мазкур.

Моддаи 17 Маҷлиси машваратии Тарафҳо

1. Ҳамзамон Маҷлиси машваратии Тарафҳо таъсис дода мешавад. Иҷлосияи нахустини он на дертар аз ду сол пас аз қувваи қонунӣ пайдо намудани Протоколи мазкур даъват карда мешавад. Дар натиҷа иҷлосияҳои навбатии Маҷлиси машваратии Тарафҳо мунтазам ё дар баробари машваратҳои навбатии Тарафҳои Конвенсия баргузор мегарданд, агар Тарафҳои Протоколи мазкур қарори дигар қабул накунад. Маҷлиси машваратии Тарафҳо иҷлосияи ғайринавбатиро мегузаронанд, агар он дар ҷараёни иҷлосияи навбатӣ ё аз рӯи дархости хаттии ягон Тараф қарори дахлдор қабул наояд, ба шарт, ки дар муддати шаш моҳ пас аз ирсоли ин дархост аз ҷониби Котиби иҷроияи Комиссияи аврупоии иқтисодӣ ба ҳамаи Тарафҳо, дархости мазкур ҳадди ақал аз ҷониби сеяки Тарафҳо дастгирӣ карда шавад.

2. Маҷлиси машваратии Тарафҳо ба таври доимӣ ҷараёни иҷро ва тақмили Протоколи мазкурро дар асоси ҳисоботдиҳии мунтазами Тарафҳоро назорат мебарад ва бо дарназардошти ин мақсад:

а) ташкил ва тақмили феҳристҳои партовҳо ва интиқоли ифлоскунандаҳоро шарҳу тафсир медиҳад ва ҷихати мустаҳкаму наздик шудани онҳо мусоидат менамояд;

б) принсипҳои роҳбарикунандае, ки пешниҳод намудани ҳисоботро осон мегардонад муайян месозад, бо дарназардошти зарурати раҳӣ ёфтани аз тақдирӣ фаъолияту кӯшиш дар ин самт;

в) барномаи кориро муайян менамояд;

г) баррасӣ менамояд, ва ҳангоми зарурат оид ба устувор намудани ҳамкорӣҳои байналмилалӣ мутобиқи моддаи 16 тадбирҳои зарурӣ меандешад:

д) мақомоти ёрирасон, ки зарур мешуморад, таъсис медиҳад:

е) тақлифҳоеро, ки ҷихати даровардани ислоҳот ба Протоколи мазкур ва замимаҳои он барои иҷро намудани мақсадҳои Протоколи мазкур, мутобиқи муқаррароти моддаи 20 зарур менамояд, баррасӣ ва тасдиқ менамояд;

е) дар иҷлосия нахустини худ дар асоси консенсус қоидаҳои расмӣро барои иҷлосияҳои худ ва иҷлосияҳои мақомоти ёрирасон бо дарназардошти ҳамаи қоидаҳои расмӣ, ки аз ҷониби Маҷлиси машваратии Тарафҳои Конвенсия қабул шудааст, баррасӣ ва қабул менамояд;

ж) имконияти таъсиси расмиёти молиявиро дар асоси консенсус ва механизмҳои кӯмаки техникӣ бо мақсади мусоидат ҷихати таъбиқи Протоколи мазкур баррасӣ менамояд;

з) ҳангоми зарурат, аз хизматрасониҳои дигар мақомоти байналмилалӣ дахлдор бо тартиби пешниҳоди хизматрасонӣ ҷихати расидани ба мақсадҳои Протоколи мазкур истифода мебарад;

и) ҳама гуна ҷараҳои иловагиро, ки ҷихати расидани ба мақсадҳои Протоколи мазкур талаб карда мешаванд, баррасӣ ва қабул менамояд, алаҳусус, ба монанди қабул намудани принсипҳои роҳбарикунанда ва тавсияҳо, ки ба таъбиқи он мусоидат менамояд.

3. Маҷлиси машваратии Тарафҳо ба мубодилаи маълумот ва таҷрибае, ки дар ҷараёни пешниҳоди ҳисобот оид ба интиқол бо истифода бурдани нуқтаи назарҳо, ки доир ба ифлоскунандаҳо ва партовҳои мушаххас нигаронида шудаанд, мусоидат мекунад ва чунин таҷрибаро бо мақсади омӯзиши имконоти наздик кардани ин ду

нуқтаи назар бо дарназардошти тавачҷӯҳи ҷомеа ба маълумот мутобиқи моддаи 1 ва самарабахшии умумии феҳристонии миллии партовҳо ва интиқоли ифлоскунандаҳоро баррасӣ менамояд.

4. Созмони Милали Муттаҳид, муассисаҳои махсусгардонидашудаи он ва Агентии байналмилалӣ оид ба нерӯи атомӣ, инчунин ҳар як давлат ё ташкилоти минтақавии якҷояшавии иқтисодӣ, ки мутобиқи моддаи 24 ҳуқуқи имзо намудани Протоколи мазкурро доранд, вале Тарафи он нестанд, ва ҳамаи ташкилотҳои байниҳукумати, ки дорои салоҳият дар соҳаҳои ки бо ин Протокол вобаста аст, ҳуқуқ доранд дар иҷлосияҳои Маҷлиси машваратии Тарафҳо ба сифати нозир иштирок намоянд. Масъалаи иҷозатдиҳӣ ва иштироки онҳо аз ҷониби Маҷлиси машваратии Тарафҳо бо қоидаҳои расмиёте, ки қабул кардааст, ба танзим дароварда мешавад.

5. Ҳамаи ташкилотҳои ғайриҳукумати, ки дорои салоҳият дар соҳаҳои ки Протоколи мазкур вобаста аст ва агар Котиби иҷроияи Комиссияи аврупоии иқтисодиро оид ба хоҳиши иштирок намудан дар иҷлосияи Маҷлиси машваратии Тарафҳо огоҳ карда бошад ба истисноии ҳолатҳои ки ба муқобили ин сеяки Тарафҳои дар иҷлосия иштироккунанда баромад намоянд, метавонад ба сифати нозир иштирок намояд. Масъалаи иҷозатдиҳӣ ва иштироки онҳо аз ҷониби Маҷлиси машваратии Тарафҳо бо қоидаҳои расмиёте, ки қабул кардааст, ба танзим дароварда мешавад.

Моддаи 18 **Ҳуқуқи овоз**

1. Ба истисноии ҳолатҳои ки дар банди 2 пешбинӣ шудааст, ҳар як Тарафи Протоколи мазкур дорои як овоз мебошад.

2. Ташкилотҳои минтақавии якҷояшавии иқтисодӣ ҳуқуқи овози худро оид ба масоиле, ки ба салоҳияти онҳо дохил мешавад, истифода мебаранд, ки дар ихтиёри худ миқдори овозҳои ки ба шумораи давлатҳо - аъзо баробаранд, доранд. Ин гунна ташкилотҳо ҳуқуқи овози худро истифода намебаранд, агар давлат - аъзои онҳо ҳуқуқи овози худро истифода бурда бошад ва баръакс.

Моддаи 19 **Замимаҳо**

Замимаҳо ба Протоколи мазкур қисми ҷудоинопазири он маҳсуб меёбад ва, агар чизи дигар ишора нашавад, истинод ба Протоколи мазкур дар баробари ин истинод ба ягон замимаи он мебошад.

Моддаи 20 **Тасхех**

1. Ҳар як тараф метавонад ба Протоколи мазкур даровардани ислоҳро пешниҳод намояд.
2. Таклиф ҷиҳати даровардани ислоҳ ба Протоколи мазкур дар иҷлосияи Маҷлиси машваратии Тарафҳо баррасӣ мегардад.
3. Ҳама гуна тасхехи пешниҳодшаванда ба Протоколи мазкур дар шакли хаттӣ ба котибот пешниҳод мешавад, ки онро на камтар аз шаш моҳ то оғози иҷлосияи барои қабул ба ҳамаи Тарафҳо, дигар давлатҳо ва ташкилотҳои минтақавии якҷояшавии иқтисодӣ, ки ба муқаррароти Протокол алоқаманданд ва барои

онҳое, ки он ҳоло қувваи қонунӣ пайдо накардааст, инчунин ба Тарафҳои онро имзокарда ирсол менамояд.

4. Тарафҳо чихати расидан ба ризоият оид ба ворид намудани ислоҳи пешниҳодшаванда ба Протоколи мазкур дар асоси консенсус кӯшиш ба харҷ медиҳанд. Дар сурати, агар тамоми кӯшишҳо чихати расидан ба консенсус истифода шуда бошанду ризоият ба даст наомада бошад, пас дар ин ҳолат ворид намудани ислоҳ тавассути аз чор се ҳиссаи аксарияти овозҳои Тарафҳои дар иҷлосия ҳузурдошта ва дар овоздиҳӣ иштирок иштироккунанда қабул мешавад.
5. Барои мақсадҳои моддаи мазкур «Тарафҳои дар иҷлосия ҳузурдошта ва дар овоздиҳӣ иштироккунанда» ба маънои дар иҷлосия иштироккунанда ва тарафдор ё муқобил овоздиҳанда омадааст.
6. Ҳамаи ислоҳҳои воридшуда ба Протоколи мазкур, ки мутобиқи банди 4 қабул гардидаанд, аз ҷониби котибот ба Амонатгоҳ фиристода мешаванд, ки онҳоро ба ҳамаи Тарафҳо, дигар давлатҳо ва ташкилотҳои минтақавии яқояшавии иқтисодӣ, ки бо муқаррароти Протокол алоқаманданд ва барои онҳое, ки он ҳоло қувваи қонунӣ пайдо накардааст, инчунин ба Тарафҳои онро имзокарда ирсол менамояд.
7. Тасҳеҳ, агар он ба замима тааллуқ надошта бошад, барои он Тарафҳое, ки онро ба тасвиб расониданд, қабул ё тасдиқ намуданд дар рӯзи навадуми пас аз ҷониби Амонатгоҳ гирифтани ҳуҷҷатҳо оид ба тасвиб расонидан, қабул ё тасдиқ намудани на камтар аз чор се ҳиссаи Тарафҳо, ки ҳангоми қабули он ҳамчун Тарафҳо маҳсуб меёбанд, қувваи қонунӣ пайдо мекунад. Дар натиҷа он барои ҳамаи дигар Тарафҳо дар рӯзи навадуми пас аз супоридани ҳуҷҷатҳо оид ба тасвиб расонидан, қабул ё тасдиқи ин ислоҳҳо чихати нигоҳдорӣ, қувваи қонунӣ пайдо мекунад.
8. Дар сурати ворид намудани ислоҳ ба замима, Тарафе, ки ин ислоҳро қабул намекунад, дар шакли хатти Амонатгоҳро дар муддати 12 моҳ аз рӯзи паҳн намудани он аз ҷониби Амонатгоҳ огоҳ месозад. Амонатгоҳ феврал ҳамаи Тарафҳоро оид ба гирифтани чунин огоҳинома хабардор мекунад. Тараф метавонад дар ҳар вақти дилхоҳ огоҳиномаи худро бозхонад, пас аз ин ворид намудани ислоҳ ба замима барои Тараф қувваи қонунӣ пайдо мекунад.
9. Пас аз гузаштани 12 моҳ аз рӯзи паҳн намудани он аз ҷониби Амонатгоҳ, чуноне, ки дар банди 6 пешбинӣ шудааст, ворид намудани ислоҳ ба замима барои он Тарафҳо қувваи қонунӣ пайдо мекунад, ки ба Амонатгоҳ мутобиқи банди 6, огоҳинома ирсол накарданд, ба шарте ки дар ин муддат чунин огоҳиномаро на бештар аз сеяки Тарафҳо, ки ҳангоми қабули ислоҳҳо ҳамчун Тараф маҳсуб ёбанд, пешниҳод карда бошанд.
10. Агар ворид намудани ислоҳҳо ба замима бевосита бо ворид намудани ислоҳҳо ба Протоколи мазкур алоқаманд бошад, пас он то қувваи қонунӣ пайдо намудани ислоҳҳо ба Протоколи мазкур, қувваи қонунӣ пайдо намекунад.

Моддаи 21 **Котибот**

Котиби иҷроияи Комиссияи аврупоии иқтисодиёт вазифаҳои зерини котиботиро аз рӯйи Протоколи мазкур иро менамояд:

а) иҷтисоҷҳои Маҷлиси машваратии Тарафхоро омода ва хизматрасонӣ менамояд;

б) ба Тарафҳо маърузаву дигар маълумотро, ки мутобиқи муқаррароти Протоколи мазкур гирифта шудааст, мефиристад;

в) оид ба қору фаъолияти Котибот дар назди Маҷлиси машваратии Тарафҳо ҳисобот медиҳад;

г) дигар вазифаҳоро, ки Маҷлиси машваратии Тарафҳо дар асоси захираҳои мавҷуда муайян мекунад, иҷро мекунад.

Моддаи 22 Баррасии риоя шудан

Дар иҷтисоҷи нахустини худ Маҷлиси машваратии Тарафҳо дар асоси консенсус расмиёти ҳамкорӣ ва механизми институтсионалии хусусияти гайрисудӣ, гайризурозмоӣ ва машваратӣ доштараҷо ҷиҳати баҳодихӣ ва ҳавасмандгардонии риояи муқаррароти Протоколи мазкур ва барои баррасии ҳолатҳои риоя нашудани онро муайян менамояд. Ҳангоми муайян намудани ин расмиёт ва механизмҳо Маҷлиси машваратии Тарафҳо, махсусан, масъалаи мақсаднок будани гирифтани маълумот аз намоёндагонӣ ҷомеа оид ба масоиле, ки ба Протоколи мазкур вобаста аст, баррасӣ менамояд.

Моддаи 23 Танзими баҳсҳо

11. Ҳангоми пайдо шудани баҳс байни ду ё зиёда Тарафҳо дар хусуси тафсир ё татбиқи Протоколи мазкур, онҳо мекушанд то ин ки тавассути гуфтушунӣ ё дигар роҳҳои осоишта баҳсҳои Тарафҳои баҳскунандаро ба танзим дароранд.

12. Ҳангоми имзо намудан, ба тасвиб расонидан, қабул ва тасдиқи Протоколи мазкур ё ҳамроҳ шудан ба он ё ҳар вақти дилхоҳ пас аз ин, давлат метавонад ба Амонатгоҳ аризаи ҳаттиро оид ба баҳс, ки мутобиқи банди 1 ҳал нагардид пешниҳод намояд ва он давлат як ё ҳар дуи воситаҳои зеринро ҷиҳати ба танзим даровардани баҳс ба сифати ўҳдадорӣ ҳатмии Тараф истифода бурда метавонад:

а) ҷиҳати ҳалли баҳс супурдани он ба суди байналмилалӣ;

б) арбитраж мутобиқи расмиёте, ки дар замимаи IV баён шудааст.

Ташкилоти минтақавӣ яқҷояшавӣ иқтисодӣ метавонад аризаи ба ин монандро нисбат ба арбитраж мутобиқи расмиёт, ки дар зербанди (Б) зикр шудааст, пешниҳод намояд.

3 Агар тарафҳои баҳскунанда ҳар ду воситаи танзими баҳсро қабул намоёнд, ки дар банди 2 зикр шудааст, пас баҳс танҳо ба Суди Байналмилалӣ супурда мешавад, агар тарафҳои баҳс кунанда оиди ин баҳс ба ягон қарор наомада бошанд.

Моддаи 24

Ба имзо расонидан

Протоколис мазкур барои ба имзо расонидан дар шаҳри Киев (Украина) аз 21 то 23 майи соли 2003 ба муносибати гузаронидани Конференсияи панҷуми вазирон «Муҳити зист барои Аврупо», сипас дар Идораҳои марказии Созмони Милали Муттаҳид дар шаҳри Нью-Йорк то 31 декабри соли 2003 аз ҷониби ҳамаи давлатҳо, ки аъзои Созмони Милали Муттаҳид мебошанд ва ташкилотҳои минтақавӣ яқҷояшавӣ иқтисодӣ, ки аз ҷониби давлат - аъзоҳои мустақили Созмони Милали Муттаҳид, ки ба онҳо давлат- аъзои онҳо салоҳиятро оид ба масоиле, ки Протоколи мазкурро ба танзим

медарорад, додаанд, аз ҷумла ҳуқуқи бастанӣ шартномаҳо, ки ба ӯ ӯ вмасъалао вобастаанд, кушода аст.

Моддаи 25 Амонатгоҳ

Ба сифати Амонатгоҳи Протоколи мазкур Котиби Генералии Созмони Милали Муттаҳид баромад мекунад.

Моддаи 26 Ба тасвиб расонидан, қабул, тасдиқ ва ҳамроҳшавӣ

1. Протоколи мазкур бояд аз ҷониби давлатҳо ва ташкилотҳои минтақавии якҷояшавии иқтисодӣ, ки имзо гузоштаанд, мутобиқи моддаи 24 зикр ёфтааст, ба тасвиб расонида шуда, қабул ё тасдиқ гардад.
2. Протоколи мазкур бояд аз ҷониби давлатҳо ва ташкилотҳои минтақавии якҷояшавии иқтисодӣ, ки мутобиқи моддаи 24 зикр ёфтааст, аз 1 январи соли 2004 ҷиҳати ҳамроҳшавӣ кушода аст.
3. Ҳамаи ташкилотҳои минтақавии якҷояшавии иқтисодӣ, ки дар моддаи 24 зикр шудааст, Тарафи Протоколи мазкур маҳсуб меёбанд, ҳол он ки ягон давлат – аъзои он Тараф нест, вале мутобиқи Протоколи мазкур бо ӯҳдадорихо вобаста карда шудаанд. Дар сурати, агар як ё якчанд давлат – аъзои ҷунин ташкилот Тараф ҳисоб шавад, ташкилоти мазкур ва давлат – аъзои он қарорро оид ба масъулияти дахлдори худ ҷиҳати иҷрои ӯҳдадорихои худ аз рӯи Протоколи мазкур қабул мекунад. Дар ин ҳолатҳо ташкилоти мазкур ва давлат – аъзоҳо наметавонанд дар як вақт аз ҳуқуқҳое, ки дар Протоколи мазкур пешбинӣ шудааст, истифода баранд.
4. Дар ҳуҷҷатҳои худ оид ба тасвиб расонидан, қабул, тасдиқ ё ҳамроҳшавӣ ташкилотҳои минтақавии якҷояшавии иқтисодӣ, ки дар моддаи 24 зикр шудааст, оид ба доираи салоҳияти худ вобаста ба масоиле, ки Протоколи мазкур ба танзим медарорад, баён мекунанд.

Моддаи 27 Қувваи қонунӣ пайдо намудан

1. Протоколи мазкур дар рӯзи навадум аз санаи супурдани он ҷиҳати нигоҳдории ҳуҷҷати шонздаҳум оид ба тасвиб расонидан, қабул, тасдиқ ё ҳамроҳшавӣ қувваи қонунӣ пайдо мекунад.
2. Барои мақсадҳои банди 1 ҳамаи ҳуҷҷатҳое, ки барои нигоҳдорӣ аз ҷониби ягон ташкилоти минтақавии якҷояшавии иқтисодӣ супурда шуда бошад, ҳамчун ҳуҷҷати иловагӣ, ки барои нигоҳдорӣ аз ҷониби давлат - аъзои ҷунин ташкилот пештар супурда шуда буд, баррасӣ карда намешавад.
3. Барои ҳар як давлат ё ҳар як ташкилоти минтақавии якҷояшавии иқтисодӣ, ки Протоколи мазкурро ба тасвиб мерасонанд, қабул ё тасдиқ менамоянд ё ба он ҳамроҳ мешаванд, пас аз супурдани он барои нигоҳдории

хуччати шонздаҳум оид ба тасвиб расонидан, қабул, тасдиқ ё ҳамроҳшавӣ, Протокол дар рӯзи навадуми аз санаи супурдани он чихати нигоҳдорӣ аз ҷониби он давлат ё он ташкилот оид ба тасвиб расонидан, қабул, тасдиқ ё ҳамроҳшавӣ қувваи қонунӣ пайдо мекунад.

Моддаи 28 Тавзеҳ

Ба Протоколи мазкур ягон тавзеҳ роҳ дода намешавад.

Моддаи 29 Баромадан

Дар ҳар вақти дилхоҳ пас аз гузаштани се сол аз қувваи қонунӣ пайдо намудани Протоколи мазкур нисбат ба ягон Тараф, ин Тараф метавонад аз Протокол тавассути ирсол намудани огоҳиномаи хаттӣ ба Амонатгоҳ аз он барояд. Ҳама гуна чунин баромадан дар рӯзи навадум аз санае, ки Амонатгоҳ огоҳиномаро мегирад, қувваи қонунӣ пайдо мекунад.

Моддаи 30 Эътиборнокии матнҳо

Нусхаи аслии Протоколи мазкур матнҳои ба забони англисӣ, русӣ ва фаронсавӣ мебошанд, ки эътибори яхела доранд ва барои нигоҳдорӣ ба Котиби генералии Созмони Милали Муттаҳид супурда мешаванд.

БИНОБАР ТАСДИКИ ИН, дар поён имзогузоштагон ба таври зарурӣ ваколатдор шудананд, ки Протоколи мазкурро ба имзо расонанд.

ИҶРО ШУДААСТ дар шаҳри Киев бисту якуми майи соли ду ҳазору сеюм.

ЗАМИМАИ I НАМУДИ ФАЪОЛИЯТ

№.	Намуди фаъолият	Андозаи ниҳоии иқтидор (сутуни 1)	Шумораи ниҳоии қормандон (сутуни 2)
1	Энергетика		
а)	Заводҳои қорқарди нефт ва қорқарди газ	*	
б)	Дастгоҳҳои газпардозӣ ва моеъгардонии газ	*	

c)	Нерӯгоҳҳои барқии гармидиҳӣ ва дигар дастгоҳҳо барои сӯзонидан	Бо тавоноии интиқоли гармӣ дар ҳаҷми 50 мегаватт (МВт)	10 корманд
d)	Танурҳои коксӣ	*	
e)	Осиёбҳои истеҳсоли хокаи ангишт	Бо иқтидори 1 тона дар 1 соат	
f)	Таҷҳизот барои истеҳсоли маҳсулоти химиявӣ аз ангишт ва сӯзишвории саҳт, ки вақти сӯхтан дуд намекунад	*	
2.	Истеҳсол ва коркарди металлҳо		
a)	Дастгоҳҳо барои пазиш ё аглемератсияи маъданҳо (аз чумла маъдани сулфид)	*	
b)	Дастгоҳҳо барои истеҳсоли чӯян ё пӯлод (гудозиши аввал ё дуюм), аз чумла қолабрезии беист	Бо иқтидори 2,5 тона дар 1 соат	
c)	Таҷҳизот барои коркарди металлҳои вазнин (сиёҳ)		10 корманд
i)	коргоҳҳои қавигардонии сӯзон	Бо иқтидори 20 тона маҳсулоти хоми пӯлод дар 1 соат	
ii)	болғаҳои оҳангарӣ	Бо нерӯи 50 киллоҷоул ба як болға ва истеъмоли тавоноии гармӣ аз 20 МВт зиёд.	
	iii) Рӯпуш намудани фулузот бо қабати химоявии металлӣ	Бо коркарди 2 тона маҳсулоти хоми пулодӣ дар 1 соат	
d)	Заводҳои қолабгирии металлҳои вазнин (сиёҳ)	Бо иқтидори истеҳсолии 20 тона дар 1 рӯз	

Дастгоҳ барои:	*	10 корманд
1. Истеҳсоли металлҳои ранга аз маъданҳо, концентратҳо ё маводҳои хоми такрористеҳсол бо истифода аз равандҳои металлургӣ, химиявӣ ва электролиз		
2. Гудозиш, аз чумла легиронидани металлҳои ранга, аз чумла маҳсулотҳои аз нав қобили истифода қарор додашуда (рафинатсиякунонӣ (тозакунӣ), истеҳсолоти рехтагарӣ ва ғайра)	Бо иқтидори гудозиши 4 тонна қурғошим ё 20 тонна дигар ҳама намуд металлҳо дар як рӯз	
Таҷҳизот барои коркарди рӯякии металлҳо ва маҳсулоти пластикӣ бо истифода аз равандҳои химиявӣ ва электролиз	Он намуд таҷҳизот, ки ҳаҷми зарфҳо барои коркард дар он 30 м ³ ташкил медиҳад	

Саноати коркарди маъдан		
Корҳои кӯҳии зеризаминӣ ва амалҳои ба он алоқаманд	*	10 коргар
Истихроҷи рӯизаминии канданиҳои фойданок	Бо минтакаи истихроҷ дар масоҳати 25 гектар	
Таҷҳизот барои истеҳсоли: i) Судаи семент дар кӯраҳои даврананда ii) Оҳак дар кӯраҳои даврананда iii) Судаи семент ё оҳак дар дигар намуд кӯраҳо	Бо иқтидори истеҳсоли 500 тонна дар як рӯз бо иқтидори истеҳсоли зиёда аз 50 тонна дар як рӯз Бо иқтидори истеҳсоли 50 тонна дар як рӯз	
Таҷҳизот барои истеҳсоли асбест ва маҳсулоте, ки дар таркибаш асбест дорад	*	10 корманд
Таҷҳизот барои истеҳсоли шиша, аз ҷумла шишаи наҳӣ	Бо иқтидори гудозиши 20 тонна дар як рӯз	
Таҷҳизот барои гудохтани моддаҳои маъданӣ, аз ҷумла маъданҳои наҳӣ	Бо иқтидори гудозиши 20 тонна дар як рӯз	
Таҷҳизот барои истеҳсоли маҳсулоти сафолӣ бо роҳи гузариш, аз ҷумла сақфҳои сафолӣ, хишт, хишти ба оташ тобовар, порчаҳои сафолӣ, маҳсулоти сангӣ ва ё кулолӣ	Бо иқтидори истеҳсоли 75 тонна дар як рӯз ё бо кӯраҳои ҳаҷмашон 4м ³ ва андозаи фишор ба кӯрра 300 кг/м ³	
Саноати химия		
Таҷҳизоти химиявӣ барои истеҳсоли саноатии моддаҳои зерини органикии химиявӣ: i) Карбогидратҳои оддӣ (хатгӣ ё даврӣ, бойгардондашуда ё бойногардида, бевӯй ё хушбӯй); ii) Карбогидратҳои оксигендор, аз қабилҳои спиртҳо, алдегидҳо, кетонҳо,		
кислотаҳои карбонӣ, эфирҳои мураккаб, атсетатҳо, эфирҳои сода, перекисҳо, мумҳои эпоксидӣ; iii) Карбогидратҳои сулфур; iv) Карбогидратҳои нитрогенӣ аз қабилҳои аминҳо, амидҳо, пайвстагиҳои нитрогенӣ, нитрилҳо, сианитҳо, изосианитҳо; v) Карбогидратҳои фосфордор;	*	10 орманд

<ul style="list-style-type: none"> vi) Карбогидратҳои галогенкардашуда vii) Пайвастагиҳои органикӣ- металлӣ; viii) Маҳсулоти асосии пластикӣ (полимерҳо, нахҳои сунӣ (синтетикӣ) ва нахҳо, ки асосашон селюлоз мебошанд); ix) Каучуки сунӣ <p>x) Рангҳо ва хокаи ранга</p> <p>xi) маводҳои фаъоли рӯйпӯшкунанда</p>		
<p>Таҷҳизоти химиявӣ барои истеҳсоли саноатии моддаҳои зерини химиявии ғайриорганикӣ:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) Газҳо, аз қабилҳои аммиак, хлор ё гидрогени хлордор, фтор ё гидрогени фтордор, оксидҳои карбогидрат, пайвастагиҳои сулфур, оксидҳои нитроген, гидроген, диоксидҳои сулфур, хлорокиси карбон; ii) Кислотаҳо аз қабилҳои кислотаи хром, кислотаи фторогидрогенӣ, кислотаи фосфор, кислотаи нитроген, кислотаи хлорогидрогенӣ, кислотаи сулфур, олеум, кислотаи сулфурдор; iii) Ишқорҳо, аз ҷумла гидрооксиди амоний, гидрооксиди калий, гидрооксиди натрий; iv) Намакҳо, аз қабилҳои амонийи хлор, хлориди калий, карбонати калий, карбонати натрий, перборат, нукраи нитрогендор; v) Ғайриметаллҳо, оксиди металлҳо ва ё дигар пайвастиҳои ғайриорганикӣ, аз қабилҳои карбиди калсий, кремний, карбиди кремний; 	*	10 корманд

C)	Таҷҳизоти химиявӣ барои истеҳсоли саноатии нуриҳои минералки фосфор, нитроен ё калийдошта:		*	10 корманд
d)	Таҷҳизоти химиявӣ барои истеҳсоли саноатии маҳсулотҳои асосӣ барои соҳаи растанипарварӣ ва биосидҳо;		*	
e)	Таҷҳизот, ки дар онҳо барои истеҳсоли саноатии маводҳои асосии доруворӣ равандҳои химиявӣ ё биологӣ истифода мешаванд;		*	
f)	Таҷҳизот барои истеҳсоли саноатии маводҳои тарканда ва маҳсулоти пиротехникӣ.		*	
5.	Идораи партовҳо ва обҳои ифлос			
a)	Таҷҳизот барои сӯзондан, пиролиз, аз нав қобили истифода қарор додан, қорқарди химиявӣ ё гурунидани партовҳои хавфнок		Он намудҳое, ки 10 тонна дар як рӯз қабул менамоянд	10 кормандр
b)	Таҷҳизоти барои сӯзондани партовҳои маишию коммуналӣ		Бо маҳсулнокии 3 тонна дар як соат	
c)	Таҷҳизот барои нобудсозии партовҳои беҳавф		Бо маҳсулнокии 50 тонна дар як рӯз	
d)	Партовгоҳҳо (ғайр аз партовгоҳҳо барои партови инертӣ)		Ба ҳамоне ки дар як рӯз 10 тонна ворид карда мешавад ё гунҷоиши умумияш 25 000 тона мебошад	
e)	Таҷҳизот барои нобудсозӣ ё аз гардиш боздоштани гӯшти ҳайвоноти хонагӣ ва партовҳои соҳаи чорводорӣ		Бо иқтидори қорқарди 10 тонна дар як рӯз	
0	Таҷҳизот барои тоза намудани оби ифлос дар шаҳрҳо		Бо маҳсулнокии мутаносибан ба 100 000 нафар аҳоли	
g)	Таҷҳизоти саноатии озод истифодашаванда барои тоза намудани обҳои ифлос, ки як ё зиёда намуди фаъолияти дар замиаи мазкур қайдгардидаро хизматрасонӣ менамоянд		Бо маҳсулнокии 10 000 м ³ дар як рӯз	10 корманд
6	Истеҳсол ва қорқарди қоғаз ва чӯб			
a)	Таҷҳизоти саноатии истеҳсоли селюлоза аз чӯб ё дигар маҳсулоти наҳдори ба он шабех;			10 корманд
b)	Таҷҳизоти саноатии истеҳсоли қоғаз ва картон ва дигар маҳсулоти аввала аз чӯб (аз қабилҳои картон, плитаҳои наҳдори чӯбин, фанераҳо)		Бо иқтидори истеҳсоли 20 тонна дар як рӯз	
c)	Таҷҳизоти саноатии қорқарди химиявии чӯб ва маҳсулоти чӯбин		Бо иқтидори истеҳсоли 50 м ³ дар як рӯз	
7.	Чорводорӣ фаъол ва моҳипарварӣ			

a)	Таҷҳизот барои парвариши васеи парранда ва хук	Барои 40 000 мурғ; Барои 2 000 хукҳои парваришбанда (вазнашон аз 30 кг зиёд); Барои 750 модахук;	10 корманд
b)	Моҳипарварию фаёл	1 000 тонна моҳӣ ва молюск дар як сол	
8. Маҳсулоти чорводорӣ ва зироатпарварӣ аз соҳаи истеҳсоли маводи хӯрокаи ва машрубот			
a)	Қасобхонаҳо	Бо иқтисоди коркарди 50 тонна гӯшт дар як рӯз	10 корманд
b)	Нигоҳубин ва коркард бо мақсади истеҳсоли маводи хӯрокворӣ ва машрубот аз:		
	i) Ашёи хоми чорво (ғайр аз шир) ii) Ашёи хоми растанӣ	Бо иқтисоди истеҳсоли 75 тонна маҳсулоти тайёр дар як рӯз Бо иқтисоди истеҳсоли 300 тонна маҳсулоти тайёр дар як рӯз (нишондоди миёна дар асоси ҳисобгирии семоҳа)	10 корманд
c)	Коркард ва азнавистеҳсоли шир	Миқдори шири воридшаванда 200 тонна дар як рӯзро ташкил медиҳад (нишондоди миёна дар асоси ҳисобгирии яксола)	
9 Дигар намуди фаъолият			
	Таҷҳизот барои коркарди пешакӣ (аз қабилҳои шӯстан, сафедкунӣ, мерсеризатсия) ё рангуборкунии нах ва матоъ	Дар он ҳаҷми маҳсулоти коркардшаванда 10 тонна дар як рӯзро ташкил медиҳад	10 корманд
	Таҷҳизот барои даббоғии пӯст	Дар он ҳаҷми коркард 12 тонна маҳсулот дар як рӯзро ташкил медиҳад	
	Таҷҳизот барои коркарди рӯякии маводҳо, ашёҳо ё маҳсулот бо истифода аз ҳалкунандаҳои органикӣ, аз ҷумла чудосозӣ, нашр, рупушсозӣ, беравғангардонӣ, гидроизоляциякунонӣ, тоза намудан ва намноксозӣ;	Бо иқтисоди истеҳсоли 150 кг дар як соат ё 200 тонна дар як сол	
	Таҷҳизот барои истеҳсоли карбон (қокси мукаррарӣ) электрографит бо роҳи сӯзиш ё графитикунонӣ	*	
	Таъҷизот барои сохтан ва рангубор ё тоза намудани ранги заврақҳо	Бо имконоти истеҳсоли хизматрасонӣ ба заврақҳои аз 100 метр дароз	

Қайдҳои тавзеҳӣ

Дар сутуни 1 аҳамияти ҳудудии маҳсулноки дарҷ гардидаанд, ки дар банди 1 (а) моддаи 7 ёдрас карда шудаанд.

Аломати «*» маънои онро дорад, ки аҳамияти ҳудудии маҳсулноки барои ин намуди фаъолият истифода намешавад (талабот оиди ҳисоботдиҳӣ ба ҳама иншоот дахл дорад). Дар сутуни 2 андозаҳои ниҳой барои шумораи коргарон қайд карда шудааст, ки дар банди 1(b) моддаи 7 ёдвар гардидааст.

«10 коргар» эквиваленти 10 коргарро, ки тамоми рӯзи корӣ банд мебошанд, нишон медиҳад.

ЗАМИМАИ ИИФЛОСКУНАНДАҲО

№	№ КАС	Ифлоскунандаҳо	Андозаҳои ниҳии интиқол (сутуни 1)			Андозаҳои ниҳии интиқоли ифлоскунандаҳо берун аз минтақа Сутуни (2) кг/сол	Андозаҳои ниҳии истеҳсол, коркар ё истифода Сутуни (3) кг/сол
			Ба ҳаво (сутуни 1(a)) кг/сол	Ба об (сутуни 1(b)) кг/сол	Ба ҳок (сутуни 1(c)) кг/сол		
1	74-82-8	Метан (CH ₄)	100000				*
2	630080	Оксиди карбон (CO)	500 000				*
3	124-38-9	Диоксиди карбон (CO ₂)	100 000 000				*
4		Гидрофторкарбон (ГФК)	100				*
5	10024- 97-2	Оксиди нитроген (N ₂ O)	10 000				*
6	7664-41- 7	Аммиак (NH ₃)	10 000				10 000
7		Пайвастагиҳои метан надоштаи ғайриорганикии паррон (НМЛОС)	100 000				*
8		Оксидҳои нитроген (NO _x /N ₂ O)	100 000				*
9		Перфторкарбонҳо (ПФК)	100				*
10	2551-62- 4	Сулфури фтордор (6) (SF ₆)	50				*
11		Оксидҳои сулфур (SO _x /SO ₂)	150 000				*
12		Ҳаҷми умумии нитроген		50 000	50 000	10 000	10 000
13		Ҳаҷми умумии фосфор		5 000	5 000	10 000	10 000
14		Гидрохлорфторкарбон (ГХФК)	1			100	10 000
15		Хлорфторкарбон (ХФК)	1			100	10 000
16		Галонҳо	1			100	10 000

17	7440-38-2	Арсен ва пайвастагиҳои он (дар намуди As)	20	5	5	50	50
18	7440-43-9	Кадмий ва пайвастагиҳои он (дар намуди Cd)	10	5	5	5	5
19	7440-47-3	Хром ва пайвастагиҳои он (дар намуди Cr)	100	50	50	200	10 000
20	7440-50-8	Мис ва пайвастагиҳои он (дар намуди Si)	100	50	50	500	10 000
21	7439-97-6	Симоб ва пайвастагиҳои он (дар намуди Hg)	10	1	1	5	5
22	7440-02-0	Никел ва пайвастагиҳои он (дар намуди Ni)	50	20	20	500	10 000
23	7439-92-1	Қурғошим ва пайвастагиҳои он (дар намуди Pb)	200	20	20	50	50
24	7440-66-6	Рух ва пайвастагиҳои он (дар намуди Zn)	200	100	100	1 000	10 000
25	15972-60-8	Алахлор	-	1	1	5	10 000
26	309-00-2	Алдрин	1	1	1	1	1
27	1912-24-9	Атразин	-	1	1	5	10 000
28	57-74-9	Хлордан	1	1	1	1	1
29	143-50-0	Хлордекон	1	1	1	1	1
30	470-90-6	Хлорфенвинфос	-	1	1	5	10 000
31	85535-84-8	Хлороалканҳо, C10-C13	-	1	1	10	10 000
32	2921-88-2	Хлорпирифос	-	1	1	5	10 000
33	50-29-3	ДДТ	1	1	1	1	1
34	107-06-2	1,2-дихлорэтан (ДХЭ)	1 000	10	10	100	10 000
35	75-09-2	Дихлорметан (ДХМ)	1 000	10	10	100	10 000
36	60-57-1	Дилдрин	1	1	1	1	1
37	330-54-1	Диурон	-	1	1	5	10 000
38	115-29-7	Эндосулфан	-	1	1	5	10 000
39	72-20-8	Эндрин	1	1	1	1	1
40		Пайвастагиҳои галогенкунонидаи ғайриорганикӣ (дар намуди АОГ)		1 000	1 000	1 000	10 000
41	76-44-8	Гептахлор	1	1	1	1	1
42	118-74-1	Гексахлорбензол (ГХБ)	10	1	1	1	5
43	87-68-3	Гексахлорбутадиеи (ГХБД)		1	1	5	10 000

44	608-73-1	1,2,3,4,5,6-гексахлорсиклогексан (ГХГ)	10	1	1	1	10
45	58-89-9	Линдан	1	1	1	1	1
46	2385-85-5	Мирекс	1	1	1	1	1

47		ПХДД+ПХДФ (диоксинҳо+фуранҳо) (дар шакли э.т.)	0,001	0,001	0,001	0,001	0,001
48	608-93-5	Пентахлорбензол	1	1	1	5	50
49	87-86-5	Пентахлорфенол (ПХФ)	10	1	1	5	10 000
50	1336-36-3	Дифенилҳои полихлор (ПХД)	од	0,1	0,1	1	50
51	122-34-9	Симазин	-	1	1	5	10 000
52	127-18-4	Тетрахлорэтилен (ТХЭ)	2 000	-	-	1 000	10 000
53	56-23-5	Тетрахлорметан (ТХМ)	100	-	-	1 000	10 000
54	12002-48-1	Трихлорбензолҳо (ТХБ)	10	-	-	1 000	10 000
55	71-55-6	1,1,1-трихлорэтан	100	-	-	1 000	10 000
56	79-34-5	1,1,2,2-тетрахлорэтан	50	-	-	1 000	10 000
57	79-01-6	Трихлорэтилен	2 000	-	-	1 000	10 000
58	67-66-3	Трихлорметан	500	-	-	1 000	10 000
59	8001-35-2	Таксофен	1	1	1	1	1
60	75-01-4	Винилхлорид	1 000	10	10	100	10 000
61	120-12-7	Антрацен	50	1	1	50	50
62	71-43-2	Бензол	1 000)	200 (дар шакли ВТЕХ)	200 (Дар шакли ВТЕХ)	200 (дар шакли ВТЕХ)	10 000
63		Эфирҳои дифенили бромдор (БДЭ)		1	1	5	10 000
64		Нонилфенол этоксилатҳо (НФ/НФЭ) ва моддаҳои ба он алоқаманд		1	1	5	10 000

65	100-41-4	Этилбензол		200 (дар шакли ВТЕХ)	200 (Дар шакли ВТЕХ ±	200 (дар шакли ВТЕХ)	10 000
66	75-21-8	Оксиди этилен	1 000	10	10	100	10 000
67	34123- 59-6	Изопротурон	-	1	1	5	10 000
68	91-20-3	Нафталин	100	10	10	100	10 000
69		Пайвастагиҳои органикӣ (дар шакли Sn)	-	50	50	50	10 000

70	117-81-7	Ди- (2-этилгексил) фталат (ДЭГФ)	10	1	1	100	10 000
71	108-95-2	Фенолҳо (дар шакли С)	-	20	20	200	10 000
72		Карбонатҳои хушбӯии полициклические (ПАУ)в	50	5	5	50	50
73	108-88-3	Толуол		200 (дар шакли ВТЕХ)	200 (дар шакли ВТЕХ J_	200 (дар шакли ВТЕХ)	10 000
74		Трибутилин ва пайвастагиҳо	-	1	1	5	10 000
75		Трифенилтин ва пайвастагиҳо		1	1	5	10 000
76		Карбони муқаррарии органикӣ (ООУ) (дар шакли С ё ХПК/3)		50 000			**
77	1582-09- 8	Трифлуралин	-	1	1	5	10 000
78	1330-20- 7	Ксилолҳо		200 (дар шакли ВТЕХ)	200 (дар шакли ВТЕХ)	200 (дар шакли ВТЕХ)	10 000
79		Хлоридҳо (дар шакли С1 умумӣ)	-	2 000 000	2 000 000	2 000 000	10 000с
80		Хлор ва пайвастагиҳои ғайриорганикӣ (дар шакли НС1)	10 000	-	-	-	10 000
81	1332-21- 4	Асбест	1	1	1	10	10 000

82		Сианидҳо (дар шакли умумии CN)	-	50	50	500	10 000
83		Фторидҳо (дар шакли умумии F)	-	2 000	2 000	10 000	10 000с
84		Фтор ва пайвастигиҳои ғайриорганикӣ (дар шакли HF)	5 000				10 000
85	74-60-8	Гидрогени сианитдор (HCN)	200				10 000
86		Зарраҳои саҳт ТЧ ₁₀	50 000				*

Қайдҳои тавзеҳӣ

Рақами КАС ифлоскунанда маънои баробаркунандаи амиқ дар КАС- ро ифода менамояд (Номгуи пайвастигиҳои кимиёвӣ).

Дар сутуни 1 аҳамияти ҳудудие, ки дар бандҳои 1 (a)(i) ва (iv) моддаи 7 зикр ёфтаанд, оварда шудаанд. Дар сурати, агар аҳамияти ҳудудӣ дар зерсутуни мазкур (ба ҳаво, об ё замин) афзоиш ёбад, пас барои он Тарафҳое, ки системаи пешниҳоди маълумотро тибқи банди 1 (a) моддаи 7 интихоб намудаанд, пешниҳоди маълумот аз рӯйи иншооти дахлдор оид ба партовҳо, ё дар мавриди ифлоскунандаҳо, ки дар таркиби обҳои ифлос мавҷуданд, ва барои тоза намудани обҳои ифлос пешбинӣ шудаанд, дар хусуси интиқол ба муҳити зист, ки дар зерсутуни мазкур зикр шудааст, талаб карда мешавад.

Дар сутуни 2 аҳамияти ҳудудие, ки дар бандҳои 1 (a)(ii) моддаи 7 зикр ёфтаанд, оварда шудаанд. Дар сурати, агар аҳамияти ҳудудӣ дар сутуни мазкур ба ин ифлоскунанда афзоиш ёбад, пас барои он Тарафҳое, ки системаи пешниҳоди маълумотро тибқи банди 1 (a) (ii) моддаи 7 интихоб намудаанд, пешниҳоди маълумот аз рӯйи иншооти дахлдор оид ба интиқоли ин ифлоскунандаҳо берун аз қитъа талаб карда мешавад.

Дар сутуни 3 аҳамияти ҳудудие, ки дар бандҳои 1 (b) моддаи 7 зикр ёфтаанд, оварда шудаанд. Дар сурати, агар аҳамияти ҳудудӣ дар сутуни мазкур барои ин ифлоскунанда афзоиш ёбад, пас барои он Тарафҳое, ки системаи пешниҳоди маълумотро тибқи банди 1 (b) моддаи 7 интихоб намудаанд, пешниҳоди маълумот аз рӯйи иншооти дахлдор оид ба партовҳо ва интиқоли ин ифлоскунандаҳо берун аз қитъа талаб карда мешавад.

Аломати «-» ба он ишора мекунад, ки параметри мазкур ба талаботи пешниҳоди маълумот ҷавобгӯ нест.

Аломати «*» ба он ишора мекунад, ки барои ин ифлоскунандаҳо аҳамияти ҳудудии партовхоро, ки дар сутуни 1 (a) зикр ёфтааст, на он аҳамияти ҳудудие, ки барои истеҳсолот, коркард ё истифодабарӣ пешбинӣ шудааст, бояд истифода бурд.

Аломати «**» ба он ишора мекунад, ки барои ин ифлоскунандаҳо аҳамияти ҳудудии партовхоро, ки дар сутуни 1 (b) зикр ёфтааст, на он аҳамияти ҳудудие, ки барои истеҳсолот, коркард ё истифодабарӣ пешбинӣ шудааст, бояд истифода бурд.

Эзоҳҳои поварак

^a Ифлоскунандаҳои алоҳида, ки аз рӯйи онҳо бояд маълумот пешниҳод гардад, дар сурати афзоиш ёфтани аҳамияти ҳудудӣ барои ВТЕХ (параметри ҷамъбасти барои бензол, толуол, этилбензол ва ксилен).

^b Карбогидридҳои полициклии муаттар (КПМ) чун бензо(а)пирен (50-32-8), бензо(в)флуорантен (205-99-2), бензо(к)флуорантен (207-08-9), идено(1,2,3- cd)пирен (193- 39-5) чен карда мешаванд (аз Протокол оид ба ифлоскунандаҳои устувори органикӣ ба Конвенсия оид ба ифлосшавии байнисарҳадии ҳаво дар масоҳати калон гирифта шудааст).

^b Дар шакли пайвастигиҳои ғайриорганикӣ.

ЗАМИМАИ Ш
ҚИСМИ А
АМАЛИЁТ ЧИҲАТИ НОБУДСОЗӢ («Н»)

- Ба замин гӯр кардан ё партофтан (масалан, ба ахлотҷой).
- Коркарди замин (масалан, вайроншавии биокимиёвии партовҳои моеӣ ва ё шламӣ дар хок ва ғайра).
- Фишор дода даровардан ба чуқурии калон (масалан, фишор дода даровардани партовҳои дараҷаи ғилзати муайян ба чоҳҳо, куббаҳои намак ё маҳзанҳои табиӣ).
- Партофтан ба анборҳои сатҳӣ (мисол, партофтан ба ҷойи ҷудогона бо рӯйпӯши химоякунанда, ки бо сарпӯш маҳкам карда шуда, аз ҳамдигар ва муҳити зист ҷудо нигоҳ дошта мешаванд).
- Партофтан ба обанборҳо, ба ғайр аз баҳрҳо/укёнуҳо.
- Партофтан ба баҳрҳо/укёнуҳо, аз ҷумла гӯр кардан дар каъри баҳр.
- Коркарди биологӣ, ки дар дигар қисмҳои замимаи мазкур зикр наёфтааст ва ба ташкил шудани пайвастиҳои ниҳойӣ ё омехтаҳо оварда мерасонад, ки баъдтар тавассути ягон усул, ки дар қисми мазкур зикр шудааст, нобуд сохта мешавад. Коркарди физикӣ- кимиёвӣ, ки дар дигар қисмҳои замимаи мазкур зикр наёфтааст ва ба ташкил шудани пайвастиҳои ниҳойӣ ё омехтаҳо оварда мерасонад, ки баъдтар тавассути ягон усул, ки дар қисми мазкур зикр шудааст, нобуд сохта мешавад.
- Коркарди физикӣ- кимиёвӣ, ки дар дигар қисмҳои замимаи мазкур зикр наёфтааст ва ба ташкил шудани пайвастиҳои ниҳойӣ ё омехтаҳо оварда мерасонад, ки баъдтар тавассути ягон усул, ки дар қисми мазкур зикр шудааст, нобуд сохта мешавад (масалан, бӯғ дода тоза кардан, хушккунӣ, тафсонидан, бетаъсир кардан, таҳшин кардан).
  - Сӯзондан дар хушкӣ.
  - Сӯзондан дар баҳр.
  - Гур кардан (масалан, ҷойгир намудани контейнерҳо дар чоҳҳо).
  - Гирифтани омехтаҳои якхела ё гуногун то оғоз шудани ягон амалиёт, ки дар қисми мазкур зикр ёфтааст.
  - Аз нав печонда бастан то оғоз шудани ягон амалиёт, ки дар қисми мазкур зикр ёфтааст.
  - Нигоҳдорӣ то интизор шудани ягон амалиёт, ки дар қисми мазкур зикр ёфтааст.

ҚИСМИ Б
АМАЛИЁТ ЧИҲАТИ РЕКУПЕРАТСИЯ
(АЗ НАВ ҚОБИЛИ ИСТИФОДА КАРДАНИ ПАРТОВ) («Р»)

- Истифодабарӣ ба сифати сӯзишворӣ (ба ғайр аз сӯзонидани бевосита) ё ба таври дигар ҷиҳати ба даст овардани қувва.
- Нобудсозӣ/ барқарор намудани ҳалқунандаҳо.
- Аз нав даврзанӣ/ нобудсозии моддаҳои органикӣ, ки ба сифати ҳалқунандаҳо истифода бурда намешаванд.
- Аз нав даврзанӣ/ нобудсозии фулуз ва пайвастиҳои он.
- Аз нав даврзанӣ/ нобудсозии дигар маводи ғайриорганикӣ.
  - Барқароршавии кислотаҳо ё асосҳо.
  - Аз нав қобили истифода қарор додани таркибҳо, ки барои мубориза зиддии ифлоскунандаҳо истифода бурда мешаванд.
  - Аз нав қобили истифода қарор додани таркибҳои катализаторҳо.
- Тақтири такрорӣ маҳсулоти нефти истифодашуда ё иҷрои такрорӣ дигар маҳсулоти нефти қаблан истифодашуда.
- Коркарди замин, ки ба зироаткорӣ ба таври мусбӣ мусоидат менамояд ё вазъи экологиро беҳтар менамояд.

- Истифода бурдани маводи боқимонда аз ягон амалиёт оид ба аз нав қобили истифода қарор додани он, ки дар қисми мазкур омадааст.
- Мубодилаи партовҳо чихати истифодабарии онҳо дар амалиёт оид ба аз нав қобили истифода қарор додани онҳо, ки дар қисми мазкур зикр шудааст.
- Дар як ҷо ҷамъ намудани мавод, ки барои истифодабарии минбаъда дар ягон амалиёт, ки дар қисми мазкур омадааст, пешбинӣ шудааст.

ЗАМИМАИ IV

АРБИТРАЖ

1. Дар сурати супоридани баҳс ба тафтишоти арбитражӣ, мутобиқи банди 2 моддаи 23 Протоколи мазкур, Тараф ё Тарафҳо тавассути роҳҳои дипломатӣ дигар Тараф ё дигар тарафҳои баҳскунанда, инчунин котиботро оид ба предмети тафтишоти арбитражӣ огоҳ месозанд ва алалхусус, ба моддаҳои Протоколи мазкур вобаста ба тафсир ё татбиқе, ки бинобар он баҳс ба амал омадааст, ишора мекунанд. Котибот маълумоти бадастомадаро ба ҳамаи тарафҳои Протоколи мазкур ирсол менамояд.

2. Суди арбитражӣ (ҳакамҳо) аз чор нафар иборат аст. Чун Тараф - даъвогар ё тарафҳо- даъвогарони баҳс яктогӣ ҳакам интихоб мекунанд, ва ду ҳакаме, ки бо ин усул интихоб мешаванд бо розигии дутарафа ҳаками сеюмро интихоб менамоянд, ки вазифаи раиси суди арбитражиро иҷро мекунанд. Раис наметавонад шаҳрванди яке аз тарафҳои баҳскунанда ё дар ҳудуди яке аз ин тарафҳо макони ҷойи зист дошта бошад, наметавонад дар хизмати онҳо бошад ё ба сифати дигар ба ин кор алоқаманд бошад.

3. Дар сурати гузаштани ду моҳ пас аз интихоби ҳаками дуум раиси суди арбитражӣ интихоб нашуда бошад, бо хоҳиши ягон тарафи баҳскунанда Котиби иҷроияи Комиссияи аврупоии иқтисодӣ дар муддати ду моҳ раисро интихоб менамояд.

4. Дар сурати агар ягон тараф дар муддати ду моҳ пас аз гирифтани огоҳинома, ки дар банди 1 зикр шудааст, ҳакамро интихоб накунад, пас тарафи дуум метавонад дар ин бора Котиби иҷроияи Комиссияи аврупоии иқтисодро хабардор созад, ки раиси суди арбитражиро дар муддати ду моҳ интихоб менамояд. Пас аз таъин шудан раиси суди арбитражӣ аз тарафе, ки то ҳол ҳакамро интихоб накардааст, хоҳиш мекунанд ин корро дар муддати ду моҳ иҷро намояд. Агар ин кор дар муддати муайяншуда иҷро нагардад, раис дар ин бора Котиби иҷроияи Комиссияи аврупоии иқтисодро хабардор созад, ки чунин таъинотро дар муддати ду моҳ мегузаронад.

5. Суди арбитражӣ қарори худро мутобиқи ҳуқеқи байналмилалӣ ва муқаррароти Протоколи мазкур мебарорад.

6. Ҳамаи судҳои арбитражӣ, ки тибқи муқаррароти замимаи мазкур таъсис дода шудаанд, қоидаҳои расмиёти худро кор карда мебароранд.

7. Қарорҳои суди арбитражӣ, ҷӣ аз рӯйи масоили расмиётӣ ва ҷӣ аз рӯйи моҳияти масъалаҳо бо аксари овозҳои аъзоҳо қабул мегарданд.

8. Суд метавонад тамоми чораҳои заруриро чихати муқаррар намудани далелҳо қабул намояд.

9. Тарафҳои баҳскунанда ба кори суди арбитражӣ мусоидат менамоянд, алалхусус, тавассути тамоми воситаҳои дар ихтиёрашон мавҷудбуда:

а) ба суд тамоми ҳуҷжатҳо, шартҳо ва маълумоти дахлдорро пешниҳод менамоянд;

б) ҳангоми зарурат имконияти ба суд даъват намудани шохидон ё экспертҳо ва шунидани гувоҳии онҳоро фароҳам менамоянд.

10. Тарафҳои баҳскунанда ва аъзои суди арбитражӣ махфияти ҳама гуна маълумотро, ки ба онҳо дар ҷараёни тафтишот дастрас мешавад, риоя мекунанд.

11. Суди арбитражӣ метавонад аз рӯйи хоҳиши яке аз тарафҳо қабули чораҳои муваққатии ҳимояро тавсия диҳад.
12. Дар сурати, агар яке аз тарафҳои баҳсунанда ба суди арбитражӣ ҳозир намешавад ё дар тафтишоти парвандаи худ иштирок намекунад, тарафи дигар метавонад аз суд хоҳиш намояд, ки тафтишотро идома дода, қарори ниҳоии худро барорад. Ҳозир набудани яке аз тарафҳо дар суд ё иштирок накардани як тараф дар тафтишот аз рӯйи парванда ҷиҳати бурдани тафтишот монеъа шуда наметавонад. То баровардани қарори ниҳоии худ, суди арбитражӣ бояд боварӣ ҳосил намояд, ки даъво амалан ва ҳуқуқан асоснок карда шудааст.
13. Суди арбитражӣ метавонад даъвои мутақобилро шунавад, ки бевосита аз моҳияти баҳс пайдо мешавад ва аз рӯйи онҳо қарор барорад.
14. Агар суди арбитражӣ қарори дигар қабул накунад, вобаста ба ҳолати қор, хароҷоти суд, аз ҷумла пардохти хизматрасонии аъзои суд, аз ҷониби Тарафҳои баҳсунанда баробар пӯшонда мешаванд. Суд ҳамаи хароҷоти худро қайд намуда, ба тарафҳои баҳсунанда ҳисоботи ниҳоии ин хароҷотро пешниҳод мекунад.
15. Ҳар як Тарафи Протоколи мазкур, ки ба предмети баҳс манфиати хусусияти ҳуқуқидошта дорад, метавонад бо розигии суд дар тафтишот иштирок намояд.
16. Суди арбитражӣ қарори худро дар муддати панҷ моҳ аз рӯзи таъсисёбии худ мебарорад, агар тамдид додани мӯҳлатро ба муддати на зиёдтар аз панҷ моҳ зарур нашуморад.
17. Қарори суди арбитражӣ бо баён намудани сабабҳо бароварда мешавад. Ин қарор барои ҳамаи тарафҳои баҳсунанда ниҳой ва ҳатмӣ мебошад. Суди арбитражӣ қарори худро ба тарафҳои баҳсунанда ва котибот ирсол менамояд. Котибот маълумоти бадастомадаро ба ҳамаи Тарафҳои Протоколи мазкур мефиристад.
18. Ҳамаи баҳсҳое, ки байни тарафҳо вобаста ба тафсир ё иҷрои қарори суд пайдо мешаванд, аз ҷониби ягон Тараф ба суди арбитражӣ, ки ин қарорро баровардааст, супурда мешавад, ё дар сурати имконнопазирии хизматрасонии охирин - аз суди дигар, ки чун суди аввал, бо ин мақсад ва ҳамин тавр таъсис дода мешавад, истифода бурдан мумкин аст.